

Perspektiv på betyg, bedömning och lärande

- Christian Lundahl
- Professor i pedagogik Örebro universitet

Strängnäs
2019-03-20

Föreläsningens disposition

- Den eviga betygsfrågan
- Betygen - en tidslinje
- Forskning om betygssättning
- Skillnader mellan summativ och formativ bedömning
- Nuvarande betygssystem - möjligheter och utmaningar
- Betygens funktion att tydliggöra förväntningar för eleverna
- Att använda betyg som resultat
- Betygen i Europa

Många lärare saknar utbildning i bedömning och betygssättning

- 2004 hade 50% ingen utbildning alls, 50% ca 5 poäng (7,5hp)
(Lundgren & Nihlfors 2005, se även Lärarförbundet 2006)

Tabell 6

Frågor om studenterna har fått utbildning i vissa kompetensområden	Ingen utbildning alls (%)	Mittenvärde (%)	Fullt tillräcklig utbildning (%)
Ledarskap	25 (24)	44 (43)	32 (33)
Konflikthantering	56 (48)	32 (37)	12 (14)
Förmåga att skapa ordning	44 (33)	42 (44)	14 (23)
Förmåga att utvärdera elevers lärande	24 (23)	46 (49)	30 (27)
Förmåga att utforma skriftliga prov	73 (69)	21 (23)	6 (8)
Förmåga att utforma andra typer av elevuppgifter än skriftliga prov	41 (27)	37 (50)	23 (23)
Utvecklingsamtal	50 (43)	32 (35)	17 (21)
Föräldrakontakt	54 (48)	30 (35)	17 (16)
Yrkesetiska frågor specifika för läraryrket	17 (25)	51 (53)	31 (23)
Lärares juridiska ansvar och tillsynsplikt	24 (35)	47 (46)	29 (20)
Lagar och regler kring offentlighet och sekretess	23 (24)	39 (41)	39 (34)
Förmåga att lära eleverna att läsa, skriva och räkna? ^b	27 (25)	35 (33)	38 (36)
Kunskaper i betygsättning ^c	45	38	17

Många av kompetensområdena är generella för lärarutbildningen och kunskaperna ska inte variera beroende på vilken skolform som respektive lärarexamen ger behörighet till. Men vad gäller "förmåga att utforma skriftliga prov" kan det vara så att det är vanligare att arbeta med prov, om man ska arbeta i grundskolans senare år och gymnasieskolan. I tabellen nedan är denna fråga nedbruten utifrån vilken skolform studenterna har inriktat sig mot.

Tabell 7

		Förskola	Grundskolans tidigare år	Grundskolans senare år + gymnasieskolan
Förmåga att utforma skriftliga prov	Ingen utbildning alls	85	78	58
	Mittenvärde	13	17	30
	Fullt tillräcklig utbildning	2	4	11

Källa:
Läraryrkesförbundet 2006

Den eviga betygsfrågan

- Är betygen ett hinder eller hjälp i kunskapsutvecklingen (är de motiverande)?
- Är betygen främst till för eleverna, lärarna, föräldrarna, samhället (politikerna)?
- Är betygen främst kontrollerande och disciplinerande eller är de informativa och konstruktiva?
- Är betygen främst till för konkurrens och utsortering eller för stöd och självsortering?
- Är betyg ett bra mått på kunskap? (vad om något mäter betyg?)

Vad är bedömning?

- Urvalsfunktionen
- Informationsfunktioner
- Kontrollfunktioner
- Motivationsfunktioner
- Disciplineringsfunktioner

Betyg i historiskt perspektiv - en tidslinje

1500-1600 talet

I läroverken, som vid tiden var gosskola för blivande präster sattes flera olika typer av betyg. I betygen gjordes anteckningar om intelligens, flit och föräldrarnas yrken. I en av de älst bevarade betygskatalogerna från Västerås läroverk 1632 angavs följande betyg: Ingeniosus et Diligens - begåvad och flitig; Diligens - flitig; Hebes - slö; Rara avis - storskolkare; Negligens - lat.

1700-tal

Sverige blev tidigt läskunnigt genom den folkundervisning som bedrevs i form av husförhör. Prästerna satte betyg på flickorna och pojkarna vid husförhören. Redan då sägs flickorna vara bättre än pojkarna. För att markera hur långt barn, drängar med flera hade kommit i sina kristendomsstycken användes t.ex. symboler som "." eller lite längre "...", alternativt "X /" och längre "X X".

1820 standardiseras betygsskala för Läroverken.

A Berömlig insikt

B Godkänd insikt

C Försvarlig insikt

D Otillräcklig insikt

I Läroverken fick eleverna även betyg i uppförande:

A Stadgade seder och berömligt uppförande

B Jämnt och stadgat uppförande

C Oklanderligt uppförande

D Lättsinnigt och ostadigt uppförande

De psykologiskt orienterade omdömena från 1600 och 1700-talets betyg försvinner och ersätts med vitsord i flit, uppförande och ordning. Från och med 1820 års skolstadga blir det också vanligare att betygen markerar framgång i respektive skolämne.

1842. Den första folkskolestadgan angav ingen betygsstandard.

1862 Studentexamen införs

1897. Betygen i folkskolan standardiseras: "berömlig, med utmärkt beröm godkänd, med beröm godkänd, med nöje godkänd, godkänd, icke fullt ut godkänd, underkänd". Därtill fälldes omdömen för flit med vitsorden: "mycket god, god, mindre god, dålig". Samma vitsord som för flit användes för uppförande. Betygskalan byter namn till bokstavskombinationer men är fortfarande sjugradig: A, Aa, AB, Ba, B, BC, C.

Kring 1900

Skolplikten hade hävdats länge men det var egentligen först i och med skärpta regler mot användningen av minderåriga (under 12 år) i industrierna år 1900 som den fick genomslag. Industrierna fick inte anställa barn som saknade avgångsbetyg.

Över åren kom betygsbeteckningarna att variera, men hade någorlunda samma utformning fram till de relativa sifferbetygens införande 1962.

Ett betyg från folkskolan hade som yttersta funktion att visa att man var tillåten att anställas. De betygsgrader studenten hade spelade mindre roll. Allmänt har dock uppfattningen varit att betyg i flit, ordning och uppförande värdesattes framför allt av arbetsgivare

1943- Lärarna förlorar makten.

De första standardproven införs i mindre skala efter krav från läroverkslärarna som inte litar på folkskolläraernas betygsättning. Sverige blir det första landet i världen som låter externa prov ta ifrån lärarna den totala makten över betygsättningen. Så småningom avskaffas inträdesproven till läroverken och man förlitar sig till betyg+standardprov.

1968. Gymnasieskolan får centralprov i samband med att gymnasieexamen försvinner. Det gamla systemet med censorer från universiteten som inspekterar elevernas kunskaper ersätts med centralprov. Studentexamen försvinner 1962.

1962-1969 De relativa betygen och sifferskalan. Man övergår till ett relativt betygssystem, som innebär att varje elev ska mätas med ett riksgenomsnitt, med skalan 1-5, där fem är det högsta betyget. I slutet av 60-talet slutar man med Lördagsundervisning.

1970-tal. Uppror mot betygen. Detta kallades "betygskampen" och var som starkast runt 1980. Betygssystemet som var det mest standardiserade i världen möter allt större motstånd från lärarkåren och allmänhet.

1969-1980 "Femmorna är slut!"

Lärarna missförstod inte sällan den relativa betygsskalan. Det som skulle vara ett riksgenomsnitt, blev ofta ett klassrumsgenomsnitt och det delades sällan ut fler än två femmor i varje klass.

1980-talet. Moderaterna luckrar upp regelverket. I LGR - 80 nödgas statsmakten understryka att lärarna inte måste inskränka sig till ett visst antal femmor och fyror per klass. Det är den moderata skolministern Britt Mogård som ser till att det inte finns någon procentuell gräns ens på riksnivå. Men budskapet är att normalbetyget ska vara 3. Oklart dock hur pass väl det går fram hos lärarna som fortsätter att hävda: "Femmorna är slut".

1994-95

Införs de kunskapsrelaterade OCH målsbaserade betygen IG, G, VG och MVG. Nu har lärarna återigen fått tillbaka viss makt att fördela betygen som de vill. IG är bara ett betyg på gymnasiet. Eleverna skulle inte jämföras med varandra utan med sig själva. De målrelaterade betygen skulle också vara ett stöd i den statliga utvärderingen av skolan. Det går därför att säga att lärarna sätter betyg också på sig själva när de betygssätter eleverna.

2011. Återigen införs nya betyg, nu en sexgradig skala - F till A där A är högst. Den gäller från årskurs 6 HT 2012.

2018. Betyg i åk 4 införs på prov i ett mindre antal försöksskolor. Försöket ska pågå i 4-5 år. 2020 ska skolor som vill få sätta betyg från åk 4.

Bedömningens betydelse för lärarens undervisning och elevens lärande

- Hattie 2009 har analyserat resultaten av 50000 effektstudier:

"[T]he biggest effects on students learning occur when teachers become learners of their own teaching, and when students become their own teachers" (2009:23)

Bedömning för lärande hjälper lärare att se hur de kan förändra sin undervisning och det hjälper eleverna att se vad de kan, vad de förväntas kunna och hur de ska lära sig det.

FORMATIV
BEDÖMNING
formande
användning av
en genomförd
bedömning

SUMMATIV
BEDÖMNING
uppsummerande
användning av
en genomförd
bedömning

Skillnaden mellan prov och bedömning

- Prov används för att dra slutsatser om studenters kunskande. Prov är konstruerade för indirekta mätningar (av något osynligt). Detta ger översättningssvårigheter (mätfel).
- Bedömning handlar om att uppskatta kvaliteten i studenters prestationer. Bedömning relaterar det som syns, hörs, smakar, luktar, känns till kriterier på kvalitet. Bedömning är direkt i det att man prövar exakt det man vill dra slutsatser om.
- Skillnaden är vad vi gör anspråk på att dra slutsatser om.

Skillnaden mellan prov och bedömning

- Prov lämpar sig för fakta och begreppskunskaper. Mätsäkerheten blir bättre av många uppgifter.
- Bedömning fokuserar på mer komplexa kunskapsformer som tillämpad problemlösning, reflektion, kritiskt tänkande.

Skillnaden mellan prov och bedömning

- Ex. Utöver att få fram rätt svar i matematik (provuppgift) kan bedömning handla om hur väl eleven: a) väljer lämplig metod för att lösa problemet, b) redovisar lösningen, c) använder lämplig terminologi, d) uppskattar rimligheten i svaret.
- Generellt krävs för bedömning mer omfattande uppgifter som kan bedömas utifrån flera kriterier. (se vidare Jönsson 2017, Prov eller bedömning)

Ett förhållningssätt snarare än en metod

I en studie av David Paunesku fick 285.000 studenter två olika typer av meddelande på sina skärmar när de genomförde olika uppgifter kring matematiska begrepp. På den ena stod det: "Några av dessa uppgifter är svåra så gör ditt bästa!". På den andra stod det: "Kom ihåg, att ju mer du övar desto bättre kommer du att bli!"

Gruppen som fick det senare meddelandet presterade som helhet 3 procent bättre, vilket är en ganska stor skillnad på en så här stor grupp med en så pass enkel förändring i feedback!

Red pen mentality

Utdrag 7: Ett enda litet fel

1 Lärare : Vi har haft ett par stycken rättstavningsprov där, och på första hade

2 du ju 39 av 40 poäng på och det andra 42 av 42. Så det var alltså ...

3 Mamma : Mm.

4 Lärare : ... ett enda litet fel på dom.

(Hofvendaal 2010)

My name: Is: Olga class: 4A

Start: kangaroo

kangaroo

Airplane

Gold

tiger

snow

Jeans

T, shirt

lion

horse

Bus

Hi there!

Friday

Ice cream

sleep

Hello

online games

aeroplane

14

15

2.9000

Fru Betyg - varför är det så svårt att vara rättvis?

- Betygssättning är maktutövning
- Betygssättningen ska vara rättvis (balanserad)
- Alla ska behandlas lika inför betygen

Att sätta betyg är en myndighetsutövning

- Att betygssättning är en myndighetsutövning är inte explicit reglerat. Inom skolväsendet brukar dock betygssättning, utfärdande av slutbetyg och andra betygsdokument samt disciplinära åtgärder räknas som myndighetsutövning. Beslut om betyg är ett beslut som ofta har rättsverkan för den enskilde, t.ex. i samband med behörighetsbedömning och urval i samband med ansökan till högskola. Jämför Förvaltningslagens 3 § (ÄFL 1971:290), "utövning av befogenhet att för enskild bestämma om förmån, rättighet, skyldighet, disciplinär bestraffning eller annat jämförbart förhållande".

Forskning om Lärares bedömningar

Hur pålitliga är lärares bedömningar egentligen?

Brimi (2011):

Lät 90 lärare (som var speciellt utbildade i att bedöma "Writing") bedöma samma essä.

Resultat (spridning i poäng, 0-100): 50-93

Eells (1930):

Lät 61 lärare rätta om fem uppgifter i historia och geografi 11 veckor efter första rättningen.

Resultat (andelen lärare som gjorde samma bedömning andra gången, %):

Uppgift 1. 16

Uppgift 2. 90

Uppgift 3. 23

Uppgift 4. 34

Uppgift 5. 28

Ingen av lärarna gjorde samma bedömning på alla fem uppgifterna!

Skolverkets betygsutvärdering 2016 – Likvärdighet

Tabell 6 ”Tycker du att det är problem att få till stånd en likvärdig betygsättning i ditt ämne/ i kurserna inom ditt ämne...

Andel lärare i procent som svarat ”Nej, inga problem”.

	Lärare i årskurs 7-9	Lärare på högskole- förberedande program	Lärare på yrkesprogram
... mellan lärare på din skola?	43	33	43
... inom kommunen?	7	7	15
... i hela landet?	2	3	8

Tydlighet

Tabell 6.2 "Får du tydligt reda på vad som krävs för att få olika betyg?" Andel äldre elever i procent, fördelat på skolform.

	Åk 6	Åk 7-9	Gymnasieskolan
I de flesta eller alla ämnen	65	73	72
I ungefär hälften av ämnena	12	14	16
I några få ämnen	14	10	10
Inte i något ämne	4	1	2

Kommentar: Andel som svarat "Vet inte" redovisas inte.

Lärare dömer snällare mot slutet, domare hårdare

En domares beslut i rättssalen beror på hur längesedan denna domare fick en matrast. Det visar en undersökning av 1 112 utslag i israeliska domstolar av åtta domare under tio månader.

Utslagen gällde ansökningar om villkorlig frigivning för dömda personer, där utslaget kunde bli antingen ett ja eller ett nej.

Domarnas arbetsdagar delades upp i tre sessioner, avbrutna av en kaffepaus på förmiddagen, och en lunchrast.

I början av ett arbetspass hade en sökande 65 procents chans att få sin ansökan beviljad. Den siffran föll till närmare noll procent i slutet av passet. Efter en matbit steg den statistiska möjligheten till 65 procent igen.

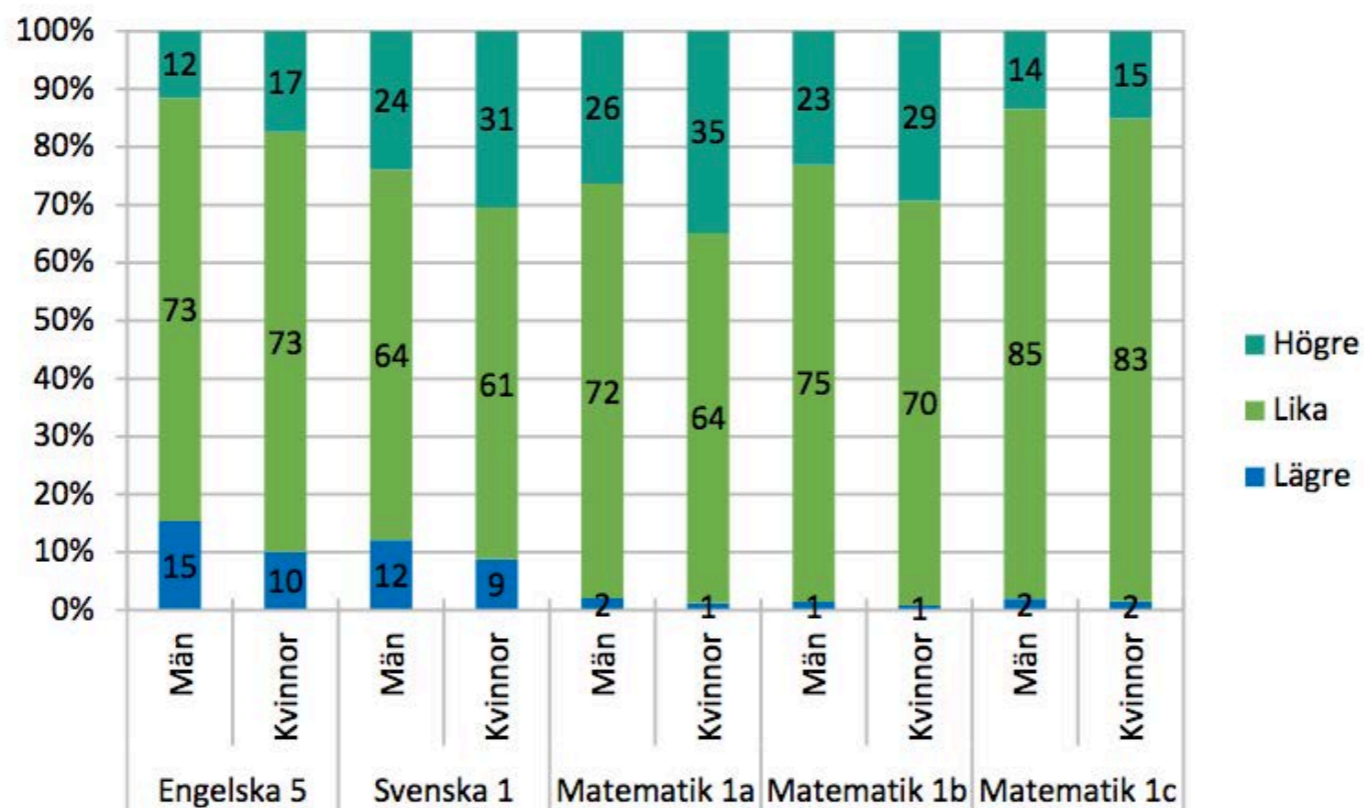
Den här variationen kunde inte förklaras med vilka brott det handlade om eller den sökandes tidigare brottshistoria, och inte heller med kön eller nationalitet hos de dömda. Ordningen i vilken de olika fallen togs upp bestämdes också slumpartat, beroende på när de sökandes advokater dök upp.

Behandlas alla lika inför betygen

- ◉ Könsskillnader
- ◉ Klasskillnader
- ◉ Etnicitet (Studier har visat att elever med svagt modersmål gynnas av anonyma prov i NO-ämnen)
- ◉ Kommunala skolor vs friskolor
- ◉ Regionala skillnader
- ◉ Skillnader mellan skolor och inom skolor

Könskillnader

Diagram 15. Andel (%) elever som har fått ett lägre, lika eller högre kursbetyg än provbetyg per kön läsåret 2015/16

Samtliga kurser redovisas i bilagan diagram 61-65.

Majoriteten av eleverna får som tidigare nämnts samma kursbetyg som provbetyg. De elever som får ett lägre kursbetyg än provbetyg, vilka främst återfinns i engelska 5 och svenska 1, är i högre grad män än kvinnor. Det är som tidigare nämnts vanligare att få ett högre kursbetyg än provbetyg än att få ett lägre kursbetyg än provbetyg. Detta är också vanligare för kvinnor än för män, främst i matematik 1a och svenska 1 följt av matematik 1b och engelska 5. I matematik 1c är skillnaden bara en procentenhet mellan män och kvinnor.

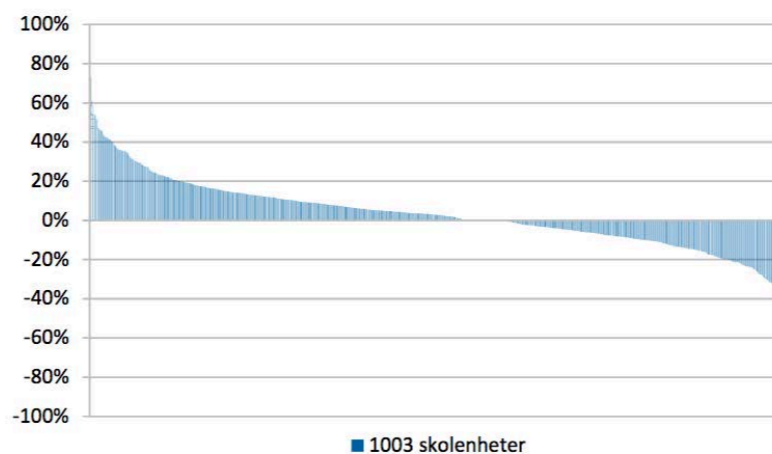
Regionala skillnader

Jämförelsen visar bland annat:

- I Blekinge fick 45,7 procent av eleverna högre slutbetyg jämfört med provbetyget. I Västerbotten var andelen 35,2 procent och på Gotland 27,4 procent.
- Flickornas betyg höjdes i betydligt större utsträckning än pojkarnas.
- De kommuner där matematikbetyget höjdes mest jämfört med provbetyget var Gagnef i Dalarna, Mullsjö i Jönköpings län och Klippan i Skåne. Minst höjdes betygen i Åtvidaberg, Åsele och Herrljunga.
- På ungefär 400 skolor fick minst hälften av eleverna högre slutbetyg än provbetyg i matematik.
- Det var betydligt fler elever som fick högre slut-betyg än lägre (jämfört med provbetyget).

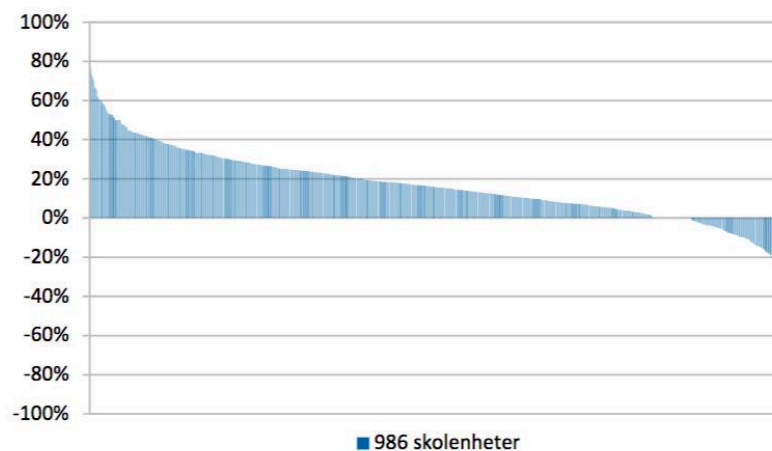
Ämnesskillnader betyg - provbetyg

Diagram 7. Skolenheters nettoavvikelse mellan provbetyg och kursbetyg för engelska 5 läsåret 2015/16

I engelska 5 är nettoavvikelsen fördelad åt bägge håll. Den genomsnittliga nettoavvikelsen är 2,6 procent. Av de 1123 inrapporterande skolenheterna hade 1003 skolenheter (89,3 procent) fler än 10 elever med både provresultat och kursbetyg.

Diagram 8. Skolenheters nettoavvikelse mellan provbetyg och kursbetyg för svenska 1 läsåret 2015/16

Skillnader mellan provresultat och betyg i
gymnasieskolan 2016, [https://
www.skolverket.se/publikationer?id=3809](https://www.skolverket.se/publikationer?id=3809)

Kursbetyg - provbetyg

Tabell 1. Andel (%) elever för varje möjlig skillnad (antal betygssteg) mellan provbetyg och kursbetyg läsåret 2015/16

Kurs	Antal elever	Antal betygssteg										
		-5	-4	-3	-2	-1	Lika	+1	+2	+3	+4	+5
Engelska 5	73 476	.	0,1	0,2	0,8	11,6	72,9	13,5	0,8	.	.	.
Engelska 6	55 203	.	0,1	0,3	0,9	10,8	68,1	18	1,5	0,1	.	.
Matematik 1A	23 720	1,6	68,6	27,3	2,2	0,2	.	.
Matematik 1B	31 870	.	.	.	0,1	1	72,1	24,5	2,1	0,2	.	.
Matematik 1C	15 171	.	.	.	0,2	1,5	84	13,2	0,9	0,1	.	.
Matematik 2A	2 799	0,5	60,9	33,3	3,6	1,2	0,2	0,3
Matematik 2B	23 964	0,6	65	30,3	3,4	0,5	0,1	.
Matematik 2C	13 175	.	.	.	0,1	1	77,1	20,1	1,5	0,2	.	.
Matematik 3B	8 295	0,6	62,5	32,2	3,9	0,7	0,1	.
Matematik 3C	11 967	1	76,7	20,9	1,2	0,1	.	.
Matematik 4	11 111	0,8	69,8	26,2	2,7	0,4	0,1	.
Svenska 1	66 777	.	.	0,2	0,8	9,4	62,4	23,8	3	0,3	.	.
Sv som andraspr. 1	5 869	.	.	0,1	0,9	7,6	58,6	27,8	4,4	0,7	.	.
Svenska 3	43 438	.	.	0,1	0,7	8,6	52	31,1	6,4	1,1	0,1	.
Sv som andraspr. 3	2 709	.	.	0,1	0,8	8	52,2	30,7	6,8	1,1	0,1	0,1

Skillnader mellan provresultat och betyg i gymnasieskolan 2016,

<https://www.skolverket.se/publikationer?id=3809>

Blind bedömning, är det lösningen?

By examining a large archive ($N = 30674$) of assessment data spanning a twelve-year period, the relationship between assessment marks and factors such as ethnic group, gender and socio-environmental background was investigated. In particular, analysis focused on the impact that the implementation of anonymous marking for assessment of written examinations and coursework has had on the magnitude of mean score differences between demographic groups of students. While group differences were found to be pervasive in higher education assessment, these differences were observed to be relatively small in practical terms. **Further, it appears that the introduction of anonymous marking has had a negligible effect in reducing them.** The implications of these results are discussed, focusing on two issues, firstly a defence of examinations as a fair and legitimate form of assessment in Higher Education, and, secondly, a call for the re-examination of the efficacy of anonymous marking in reducing group performance differences.

Hinton DP, Higson H (2017) A large-scale examination of the effectiveness of anonymous marking in reducing group performance differences in higher education assessment. PLoS ONE 12(8): e0182711. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0182711>

Vad lär man sig genom att bedöma?

Teachers reported that active participation in marking served to clarify rather than corrode their pedagogical values, affirmed or improved their classroom assessment and instructional practices, validated their self-perceptions as professionals, and had a neutral or negligible impact on school relationships.

[Teacher scoring of large-scale assessment: professional development or debilitation?](#)

TREVOR GAMBELL & DARRYL HUNTER

[Journal of Curriculum Studies](#) Vol. 36 , Iss. 6, 2004

Varför är det svårt?

- Först ska kursplanernas formuleringar tolkas och omsättas till undervisning och bedömningsituationer.
- När eleverna sedan genomfört de uppgifter som prövar deras kunskaper, måste deras prestationer tolkas och värderas.
- Därefter ska flera olika prestationer vägas samman till ett omdöme eller betyg (Allal 2013)

Nuvarande
betygssystem

Eleven kan skriva olika slags texter med **relativt god språklig variation, utvecklad textbindning** samt **relativt väl fungerande anpassning till texttyp, språkliga normer** och **strukturer**. De berättande texter eleven skriver innehåller **utvecklade gestaltande beskrivningar** och **berättargrepp** samt **dramaturgi** med **relativt komplex** uppbyggnad. Eleven kan **söka, välja ut** och **sammanställa information** från ett **relativt varierat** urval av källor och för då **utvecklade och relativt väl underbyggda resonemang** om informationens och källornas **trovärdighet** och **relevans**. Sammanställningarna innehåller **utvecklade beskrivningar** och **förklaringar, utvecklat ämnesrelaterat språk** samt **relativt väl fungerande struktur, citat** och **källhänvisningar**. Genom att **kombinera olika texttyper, estetiska uttryck** och **medier** så att de olika delarna **samspekar** på ett **ändamålsenligt** sätt kan eleven **förstärka** och **levandegöra** sina texters budskap. Dessutom kan eleven ge **utvecklade omdömen** om texters innehåll och utifrån respons **bearbeta** texter mot ökad **tydlighet, kvalitet** och **uttrycksfullhet** på ett **relativt väl fungerande** sätt.

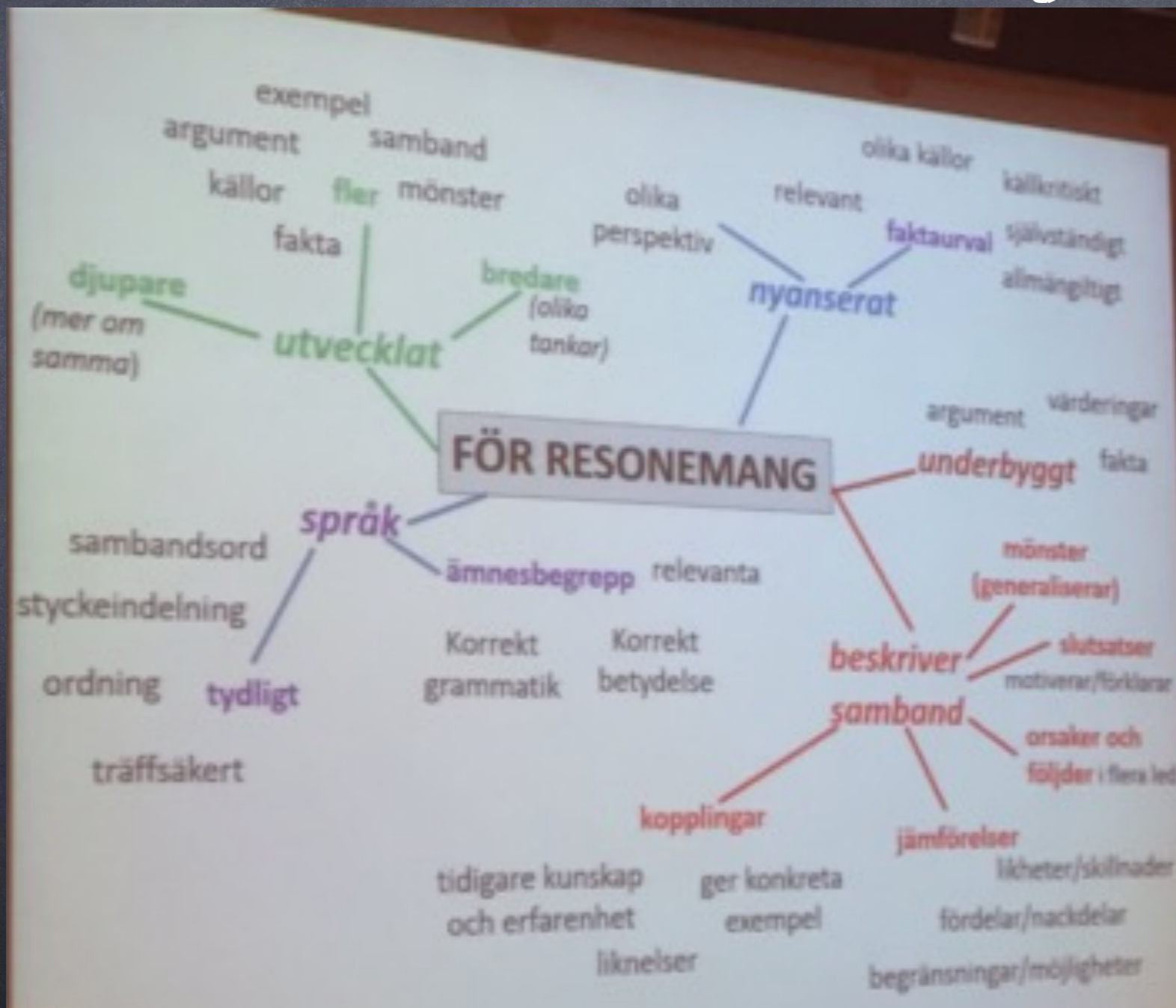
$\Sigma=32$ innehållsliga aspekter, 14 värdeord

Från C till A

De texter eleven skriver är tydliga och i hög grad nyanserade och detaljerade. De innehåller utvecklade välutvecklade gestaltande beskrivningar, god språklig och stilistisk variation-samt berättargrepp och textbindning av utvecklade välutvecklade och nyanserad karaktär. I sina texter använder eleven med mycket god säkerhet språkets normer och anpassar på ett utvecklat välutvecklat och nyanserat sätt innehåll, struktur, ord och begrepp till olika texttyper- och genrer. Eleven använder också med god säkerhet olika hjälpmedel för skrivande och gör utvecklade välutvecklade bearbetningar av sina texter mot ökad uttrycksfullhet, tydlighet och kvalitet. Utifrån egna och givna och egna kriterier avger eleven utvecklade välutvecklade konstruktiva konstruktiva omdömen om egna och andras texter

Voffor gör di på detta viset? är en fråga som många lärare ställer sig när de ställs inför kursplanernas värdeord och det som de uppfattar som en otydlighet vad avser relationen mellan fakta och förmågor, mellan kunskapskrav och centralt innehåll. Vår tolkning är att kunskapskravens karaktär är en följd av en process där olika utgångspunkter och uppfattningar skulle tillfredsställas samtidigt och där resultatet blev en kompromiss. Det som i processen utgjorde olika utgångspunkter/behov/synpunkter/synsätt satte sin prägel på konstruktionen, vilket nu i genomförandet visar sig i tolkningssvårigheter för lärarna. Lärarna - som är längst ut i ledet och de som ska tillämpa kunskapskraven i sin dagliga verksamhet - är de som får leva med och hantera de ambivalenser som kunskapskraven inrymmer till följd av den spänningsfyllda konstruktionsprocessen. Motsättningar mellan olika behov och kanske synsätt har på så sätt inte upplösts, utan decentraliserats ut från den centrala politiska och byråkratiska nivån, till lärarna på genomförandenivån. Skolverket, Skolreformer i praktiken Bilaga 4, Bedömning S 63

Exemplet föra resonemang

Revideringsarbete mot 2020

- Tjänstemän
- Forskare
- Lärare

Revideringsarbete mot 2020

Målen genom att

- använda kunskapsuttrycket ”kunskaper om” i grundskolan och motsvarande skolformer i de fall där fakta och förståelse bör betonas tydligare. I språkämnen kan även ”förståelse av” användas.

Det centrala innehållet genom att

- ta bort delar som bedöms vara mindre centrala i ämnet, för stadiet eller kursen eller som är sammanfattningar av innehåll som uttrycks mer konkret i andra punkter
- precisera det ämnesspecifika där innehållet uttrycks på ett alltför likartat sätt i olika ämnen
- i högre grad anpassa innehållet efter stadium, skolform och undervisningstid eller poängomfattning
- tydligare visa på en progression mellan stadierna och kurserna
- minska konkretionsgraden där innehållet idag är alltför detaljerat
- konkretisera där innehållet idag är alltför generellt
- i högre grad konkretisera innehållet genom att beskriva aktiviteter eller sammanhang som är viktiga för ämnets karaktär, till exempel "jämförelse av", "undersökningar av" eller "i verkliga servicesituationer inom aktuellt yrkesområde"
- signalera att innehållet kan ha olika bredd eller djup i undervisningen genom att i vissa punkter använda uttryck som "orientering", "översikt" eller "fördjupning".

Kunskapskraven genom att

- stryka formuleringar som inte kan eller bör utgöra underlag för betygsättning
- stryka formuleringar i kunskapskraven som saknar tydligt stöd i målen och det centrala innehållet
- stryka formuleringar som kan begränsa hur eleven visar sitt kunnande
- reducera detaljerade hänvisningar till det centrala innehållet
- begränsa antalet värdeord
- i högre grad anpassa formuleringarna i kunskapskraven utifrån ämne, stadium och skolform.

Förslagen kan innebära att vissa delar flyttas från kunskapskraven till det centrala innehållet, så att planeringen av undervisningen i högre grad kan ske utifrån syfte och centralt innehåll.

Exempel på revideringar av kunskapskraven

- Eleven har **grundläggande** kunskaper om olika samhällsstrukturer. Eleven visar det genom att undersöka hur sociala, mediala, rättsliga, ekonomiska och politiska strukturer i samhället är uppbyggda och fungerar och beskriver då **enkla** samband inom och mellan olika samhällsstrukturer. I beskrivningarna kan eleven använda begrepp och modeller på ett **i huvudsak** fungerande sätt. / ... /
- Eleven kan undersöka samhällsfrågor ur olika perspektiv och beskriver då **enkla** samband med **enkla och till viss del** underbyggda resonemang. Eleven värderar och uttrycker olika ståndpunkter i några samhällsfrågor med **enkla** resonemang och **till viss del** underbyggda argument och kan då i **viss** utsträckning växla mellan olika perspektiv. / ... /
- Eleven visar **grundläggande** kunskaper om förhållanden och strukturer i samhället som ingår i det centrala innehållet. Eleven **ger exempel** på samband inom och mellan olika samhällsstrukturer.
- Eleven för **enkla** resonemang om samhällsfrågor och anger orsaker, konsekvenser och åtgärder. Eleven **redogör översiktligt för** ståndpunkter och argument i samhällsdebatten.

Exemplet illustrerar riktlinjerna att stryka formuleringar som kan begränsa hur eleven visar sitt kunnande, att reducera detaljerade hänvisningar till det centrala innehållet och att begränsa antalet värdeord.

Lärarens ansvar för betyg och bedömning. AR HT-2018

INLEDNING

1 INFÖR BETYGSSÄTTNING

2 BETYGSSÄTTNING

3 INFORMERA OM BETYGSSÄTTNING

4 UPPFÖLJNING AV BETYGSSÄTTNING

1. Inför betygssättning

Läraren bör:

- utforma ändamålsenliga bedömningsituationer och utvärdera elevernas kunskaper i förhållande till ämnets eller kursens syfte, centrala innehåll och kunskapskrav samt utifrån den undervisning som har bedrivits för att följa och främja elevernas kunskapsutveckling och **säkerställa ett brett och varierat underlag inför betygssättningen**, och
- **tillsammans med andra lärare diskutera hur underlag kan utvärderas allsidigt** vid betygssättningen.

2. Betygssättningen

Läraren bör vid betygssättningen

- läsa och **tolka kunskapskraven i relation till syftet, det centrala innehållet och den undervisning** som har bedrivits när läraren analyserar och värderar kvaliteten på elevens kunnande för att avgöra vilket betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper,
- **samråda med andra lärare vid tveksamheter om/kring?** hur en elevs resultat på ett nationellt prov särskilt ska beaktas, och
- **ta stöd av andra lärare inför ett beslut om att, vid särskilda skäl, bortse från enstaka delar av kunskapskraven.**

3. Informera om betygssättningen

Läraren bör

- ge ändamålsenlig information till eleverna om ämnets eller kursens kunskapskrav, och
- när han eller hon på begäran upplyser eleven eller elevens vårdnadshavare om skälen för betyget förklara vad som varit avgörande.

4. Uppföljning av betygssättning

Läraren bör

- utvärdera vilken möjlighet underlaget har gett att analysera och värdera kvaliteten på elevernas kunnande i samband med betygssättningen.

Styrdokumentet efterfrågar gemensamma riktlinjer kring bedömning

- Gemensamma utgångspunkter
- Tydlig kommunikation om vad som gäller
- Samarbete i bedömningsarbetet
- Utvärdering av hur det arbetet fungerar (mot gemensamma standards)

Planera med betyg

Koppla syfte till
undervisning till
bedömning = Alignment

Baklängesplanering - Konsten
att planera med bedömning

Designa undervisningen

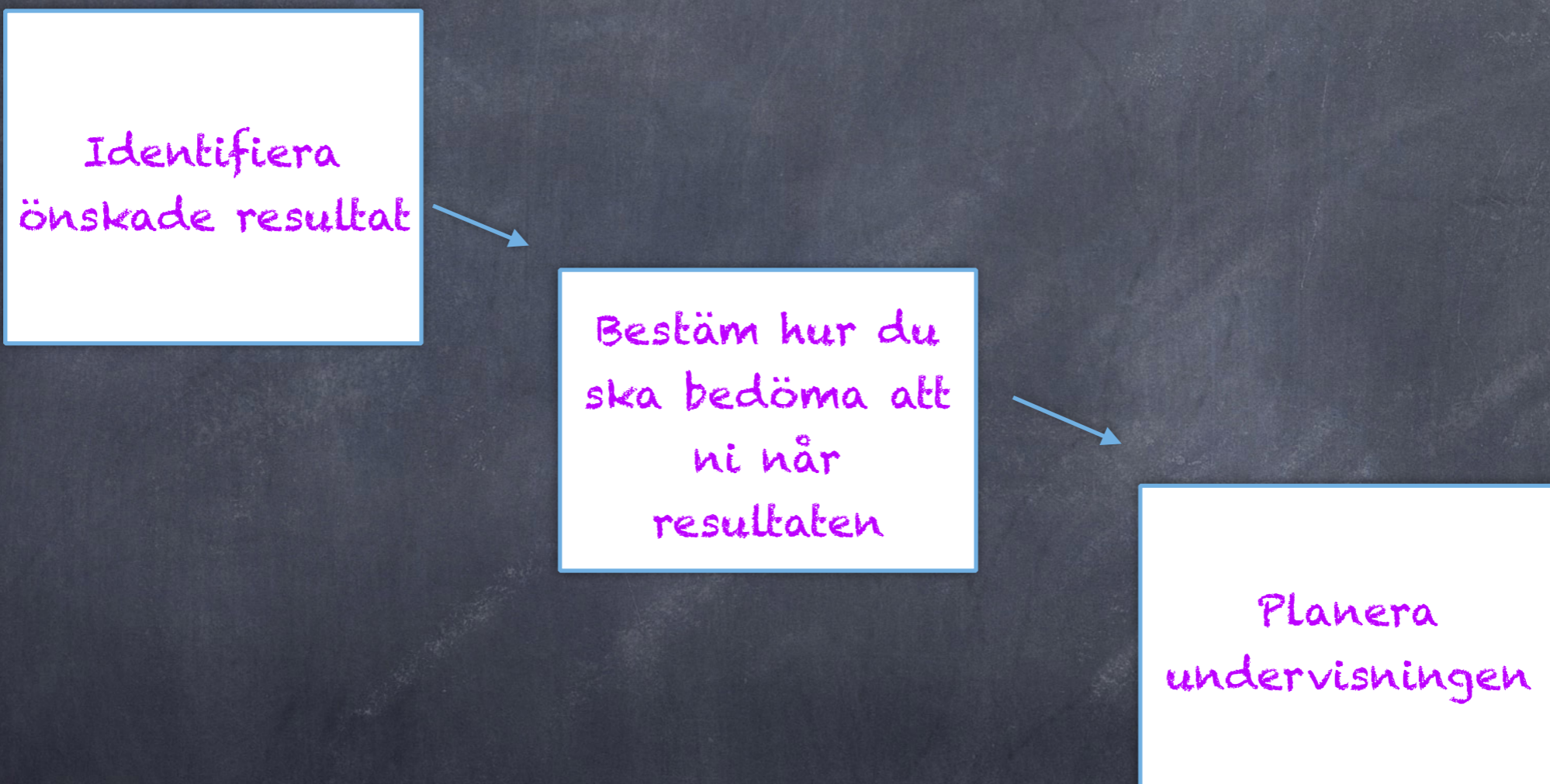
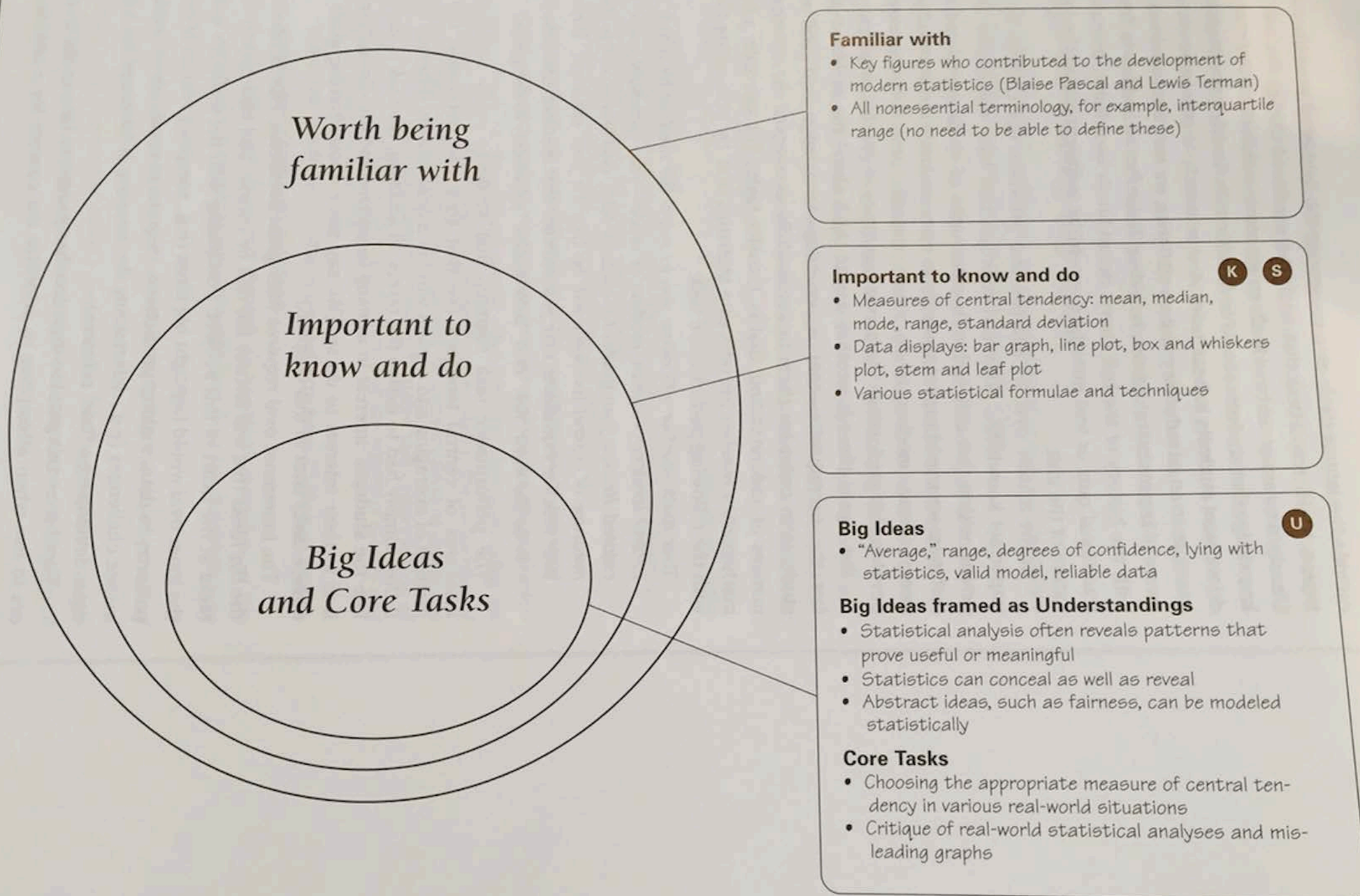

Figure 3.3
Clarifying Content Priorities

Syfte och långsiktigt mål. Svenska GY muntlig framställning	Centralt innehåll	Kunskapskrav	Undervisning och konkreta mål	Bedömnings-situationer
<p>Eleverna ska ges möjlighet att/.../tillägna sig de språkliga redskap som krävs för vardags- och samhällsliv./.../ Undervisningen i muntlig och skriftlig framställning ska ge eleverna tillfälle att värdera andras muntliga framställningar och texter samt bearbeta sina egna muntliga framställningar och texter, efter egen värdering och andras råd.</p> <p>Eleverna ska utveckla följande: Kunskaper om den retoriska arbetsprocessen, dvs. att på ett strukturerat och metodiskt sätt planera och genomföra muntlig och skriftlig framställning som tar hänsyn till syfte, mottagare och</p>	<p>Muntlig framställning med fördjupad tillämpning av den retoriska arbetsprocessen som stöd i planering och utförande samt som redskap för analys.</p> <p>Användning av presentations-tekniska hjälpmedel som stöd i muntlig framställning.</p>	<p>A: Eleven kan, i förberedda samtal och diskussioner, på ett nyanserat sätt muntligt förmedla egna tankar och åsikter samt genomföra muntlig framställning inför en grupp. Detta gör eleven med säkerhet. Språk, stil och disposition är väl anpassade till syfte, mottagare och kommunikations-situation och eleven använder med säkerhet och på ett effektivt sätt retoriska verkningsmedel. Eleven har god åhörarkontakt. Vidare kan eleven med säkerhet använda något presentationstekniskt hjälpmedel som stöder, tydliggör och är väl integrerat i den muntliga framställningen. etc</p>	<p>Vi diskuterar kännetecknen på god muntlig kommunikation. Studerar framgångsrika talare via bl.a. TED-talks. Vi behandlar begrepp och strategier från retoriken. Eleverna ska under perioden genomföra 2 parvisa samtalsövningar om X och 2 presentationer inför helklass. M.m.</p>	<p>Formativa bedömningar</p> <p>Under de parvisa samtalsövningarna ger eleverna varandra feedback utifrån bedömningsmatris. Helklassövningarna bedöms med Skolverkets skattningsschema. M.m.</p> <p>Summativa bedömningar</p> <p>Elevernas förmåga att bedöma varandra och anpassa sig utifrån feedback ligger tillsammans med helklassövningarna till grund för betyg i momentet.</p>

Måldialoger

Vad menas med att...?

När behöver du kunna det?

Hur kan du göra för att lära dig?

Vem kan du lära dig med?

Hur kan du visa att du kan?

När vet du att du verkligen kan?

Förtydliga mål och process

QuickTime Player Arkiv Redigera Innehåll Fönster Hjälp 86 % tis 10 feb 14:01 Christian Lundahl

youtube.com

www.crwg-gdrc.ca/... Institutionen för pe... Kristianstad Österl... Välj flight Möten med PISA :... TimeEdit Stockhol... Förstå kunskapskr... Stickning årskurs 8...

YouTube SE Ladda upp

0:00 / 9:35

Stickning årskurs 8

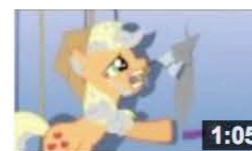
Anna Wennerkvist

Prenumerera 21

1 475

Lägg till i Dela Mer

2 0

"Disaster proof-Equestria" Scene

från EpicGteGuy
Dina rekommendationer

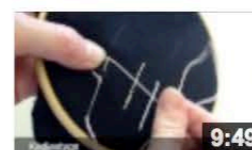
1:05

Kunskapskrav slöjd ett

från Eva Söderberg
1 554 visningar

8:38

Fritt Broderi Årskurs 9

från Anna Wennerkvist
4 150 visningar

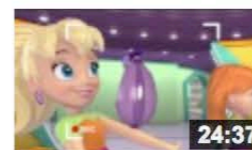
9:49

Stickning för nybörjare

från digitalthantverk
69 720 visningar

6:49

Polly Pocket™- Friends Finish First

från pollypocket
Dina rekommendationer

24:37

Lär dig att maska av din stickning

från Rottztextil
11 531 visningar

3:05

Super Easy Slippers Tutorial For

UR:s elevfilmer om kunskapskrav (Orka plugga)

Svenska

<https://www.youtube.com/watch?v=KxbabPOEBGk>

Finns även på arabiska

Matematik

<https://www.youtube.com/watch?v=tsFIig20Ps4>

Fysik

<https://www.youtube.com/watch?v=s0gledDz6f8>

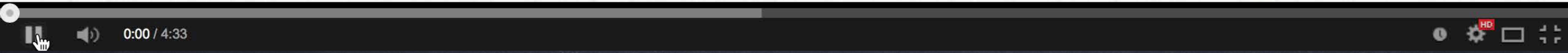
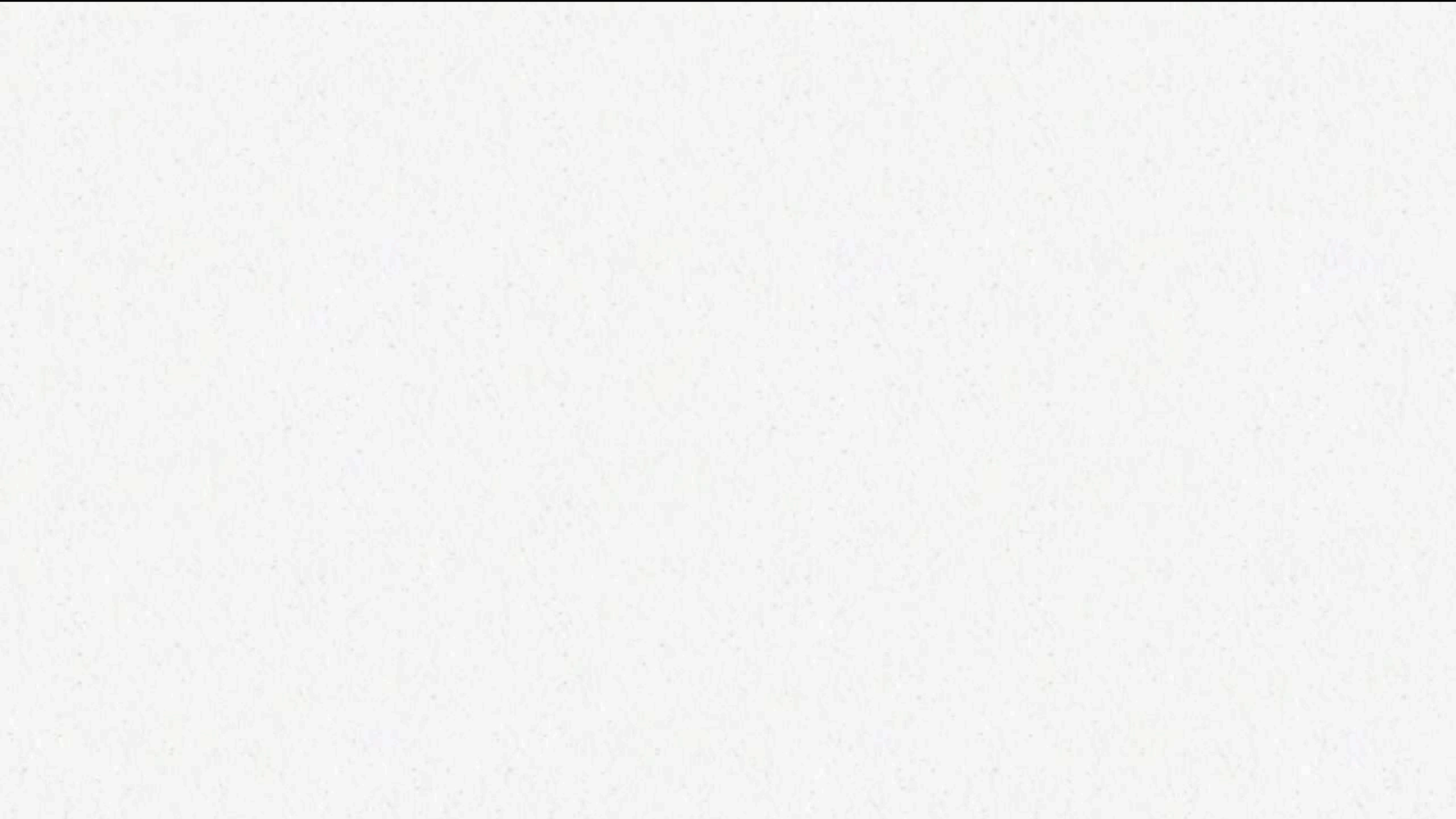
Samhällskunskap

<https://www.youtube.com/watch?v=f9EXTLlOZUA>

Slöjd

<https://www.youtube.com/watch?v=QcLkEMSQdUo>

Förstå kunskapskravet: Att utveckla ett resonemang i svenska

Utveckla en exempelbank: När målen

Rädsla

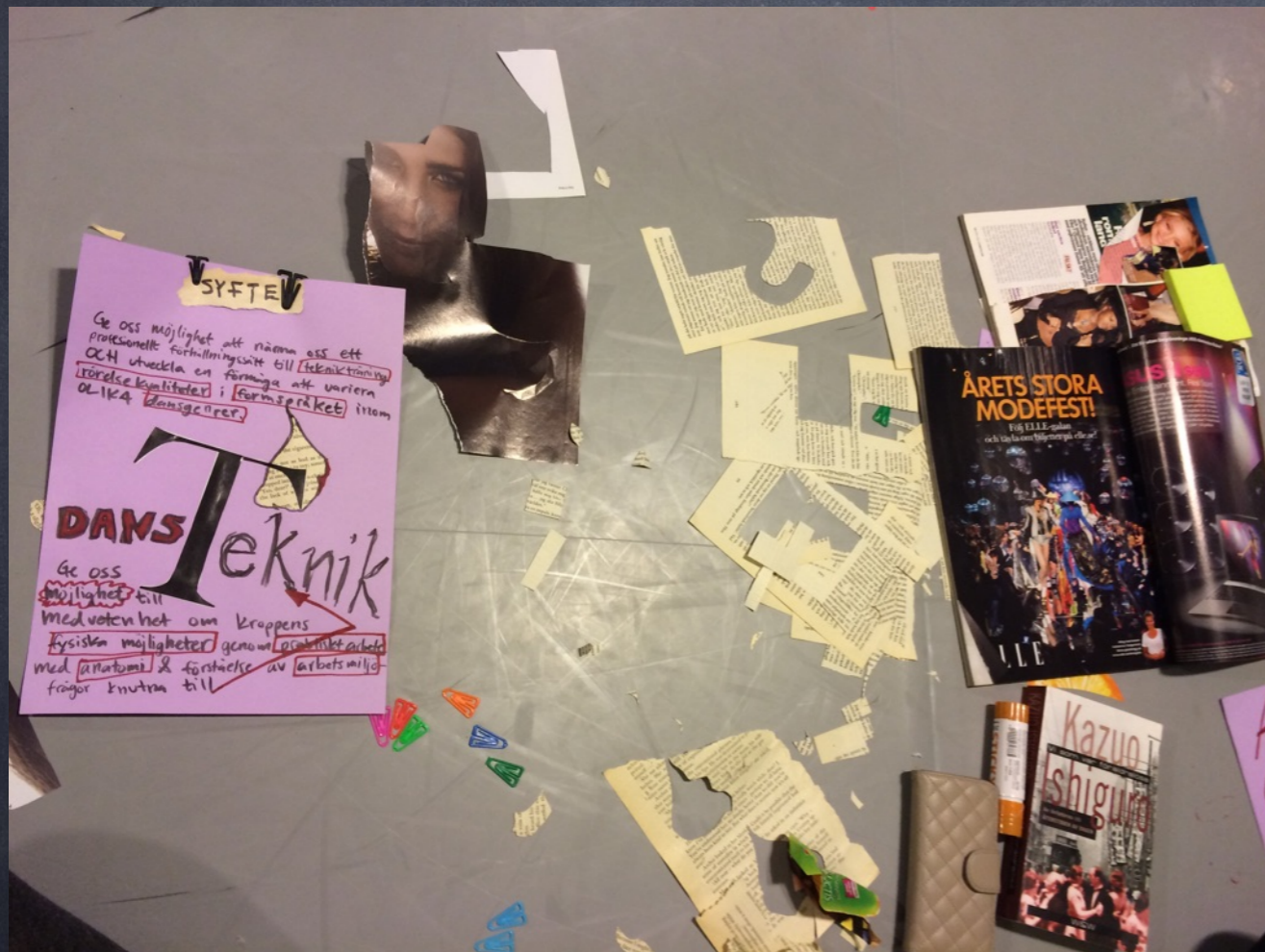
(1) En dag skulle kalle gå till skolan själv. (2) Då kom en gubbe fram till honnom och sa. (3) Din mamma ligger på sjuk hus. (4) följ med i min bil så ska jag skjusa dig till sjuk huset. (5) Du skojar och springer till skolan. (6) och sen på dagen kommer hans mamma och hämtar honnom. (7) sen nästa dag skulle hans mamma följa med honnom till skolan. (8) och mamma har du med dig mobilen? frågar kalle. (9) ja sa mamma. (10) och sen går dem. (11) och där står gubben. (12) en lång bit ifrån dom. (13) mamma du måste ringa ett ett två okej.

SLUT

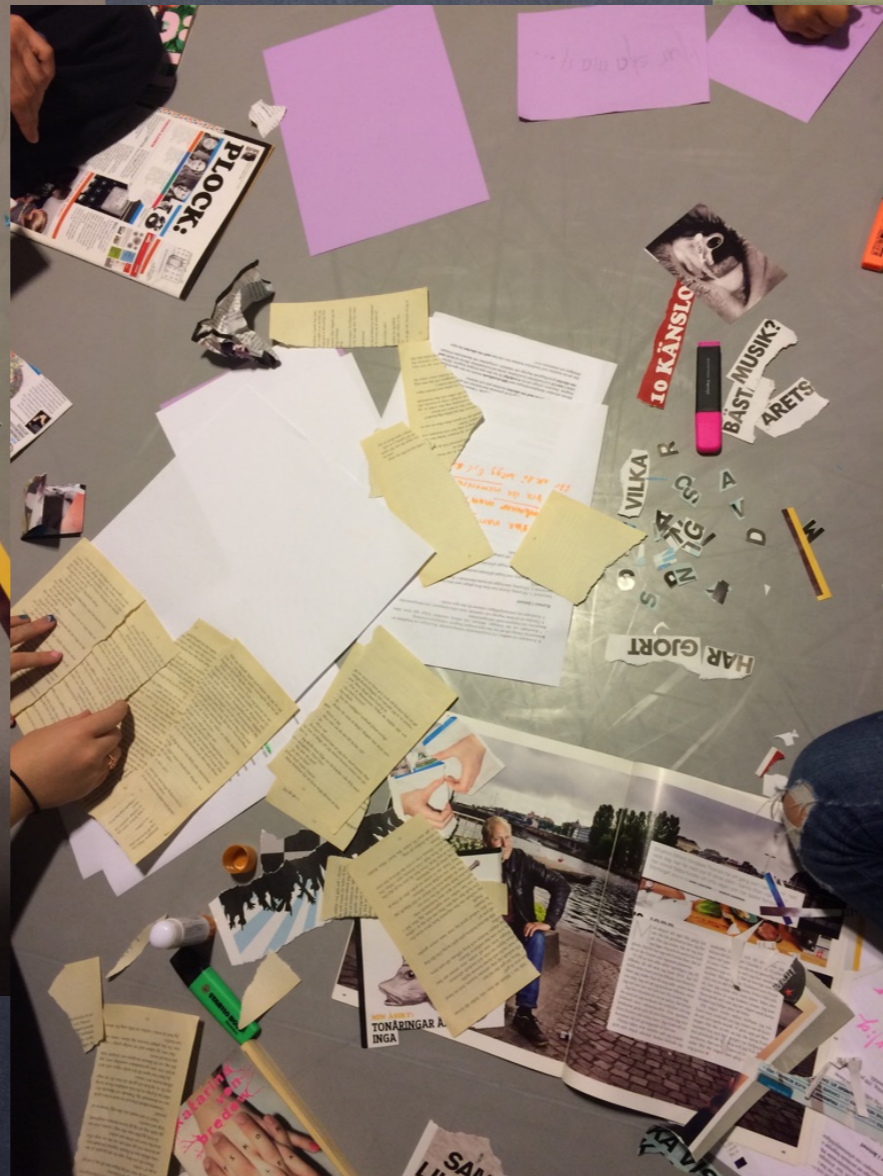
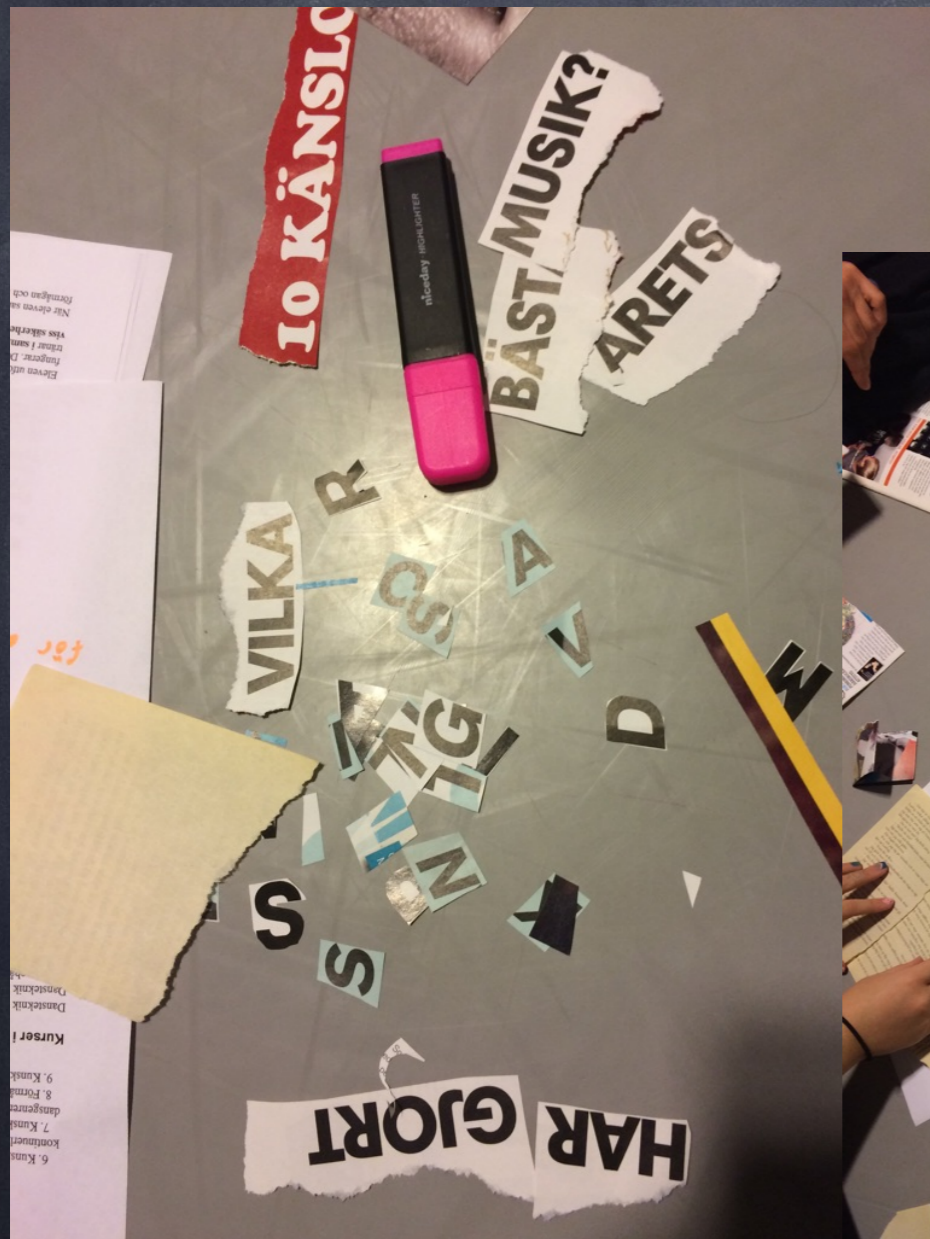
Elevtext 2. När ej målen

(1)Jag är rädd för att det händer något i min familj. (2)Jag är rädd för ormar. (3)Jag är rädd för fullisar. (4)Jag är rädd för några filmer. (5)Jag är rädd för stora killar. (6)Jag är rädd att jag går ner en klass. (7)Jag är rädd att åka flygplan. (8)Jag är rädd för när någon skriver på datan, när någon skriver grejer. (9)Jag är rädd för nån slår mig.

Gör eleverna delaktiga kring målen

"Målcollage" el. Fanzine (M. Widmarks: detektiv, reporter, cowboy, spågumma, konstnär) [<http://www.enlasandeklass.se/>]

En läsande klass

Spågumman förutspår och ställer hypoteser om texten genom att titta närmare på rubriker, bilder, bildtexter och textgenre.

Reportern ställer frågor på olika nivåer om texten. Dessa nivåer är på raden, mellan raderna och bortom raderna.

Konstnären skapar inre bilder av det lästa. Med hjälp av sinnen lever läsaren sig in i texten och kan se, höra och känna det texten berättar om.

Detektiven reder ut oklarheter, nya ord och uttryck.

Cowboyn sammanfattar det viktigaste i texten.

Alice. H
Julian
Cornelia
Kasper
Melany

Sammanfattande
ord

och
Sammanhang

Kontinuerlig träning i dansteknik. Eleverna ska därför ges möjlighet att utveckla danstekniska färdigheter genom att träna det kroppsliga minnet, utveckla sin förmåga att uppfatta nya rörelser och utveckla sina färdigheter i att utföra dessa. Undervisningen ska ges i ett professionellt förhållningssätt till teknikträningen och ge eleverna möjlighet att närma sig ett professionellt förhållningssätt till dansgenrer och förmåga att variera rörelsekvantiteter i formspråket inom olika dansgenrer

förståelse
över
rörelser
och
begrepp

Undervisningen ska ge eleverna möjlighet att utveckla förmåga att använda de begrepp och den vokabulär som finns i de olika genrer. Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla sin förmåga att använda de begrepp och den vokabulär som finns i de olika genrer. Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla sin förmåga att använda de begrepp och den vokabulär som finns i de olika genrer. Genom undervisningen ska eleverna ges förmåga att ta ansvar för sin egen utveckling.

Eleven använder sig av de koder, konventioner och instruktioner som används vid färdighetsträningen och memorerar eleven **med viss säkerhet** rörelser samt korrekationer. Dessutom gör eleven **enkla** reflektioner över den egna kunskapsutvecklingen.

Säkerhet
över
rörelser
och
taktarter

Eleven utför **med** rörelsevokabulär som relaterar till **någon** av kvaliteterna tyngd eller flöde i grundläggande formspråk. I dansen förhåller eleven **med viss säkerhet** sin kropp till genrens konventioner och andra medverkande. Dessutom följer eleven **säkerhet** musikens puls och taktarter.

Eleven utforskar i dansen **tillfredsställande** resultat hur den egna kroppen fungerar. Dessutom **översiktligt** för hur den egna kroppen fungerar. Eleven tränar i **samråd** med läraren om koordination, styrka och koncentration. Eleven använder **med viss säkerhet** grundläggande grepp och vokabulär i redogörelser och danstekniska övningar.

När eleven **samråder** med läraren bedömer hon eller han **med viss säkerhet** den egna förmågan och situationen.

Eleverna ska ges möjlighet att bli medvetna om kroppens fysiska möjligheter genom praktiskt arbete och förståelse av arbetsmiljöfrågor knutna till dansteknikträning. Användningen av grepp ska framför allt tränas genom att man praktiskt använder dem vid träning. Den fysiska träningen medför skaderisker. För att minimera dem ska träningsmiljön utformas så att den är ändamålsenliga lokaler.

utveckling
&
medvetenhet

Genom praktiskt undervisningsmaterial och reflekterande arbetsmetoder ska eleverna ges möjlighet att utveckla ett danstekniskt förhållningssätt och ett konstnärligt förhållningssätt. Eleverna ska också ges möjlighet att reflektera över sin egen kunskapsutveckling i dansteknik.

DANSTEKNIK

Spatial = Stora ytor, sträckor
Anatomi = läran om organismers
byggnad.

Ändamålsenliga = praktisk/funktion

Konventioner = sociala regler och
överenskommelser

nyanserat = modifiera/variera/
fördjupa

undersöker och utför med viss säkerhet rörelsevokabulär som relate
erna tyngd och flöde enligt genrernas grundläggande formspråk. I dan
med viss säkerhet spatialt den egna kroppen till genrernas konvention
ande. Dessutom **undersöker och** följer eleven **med viss säkerhet** mu

verna ska ges möjlighet att tillägna sig medvetenhet om kroppens fysis
om praktiskt arbete med anatomi och förståelse av arbetsmiljöfrågor k
steknikträning. Anatomins begrepp ska framför allt tränas genom att m
änder dem vid träningstillfällena. Den fysiska träningen medför skader
ämera dem ska träningen ske i ändamålsenliga lokaler.

relation till och samspel med ljud, tystnad och olika typer av musik
, utifrån genrernas konventioner. Hur man följer musikens puls och tak

brskar i färdighetsträningen med **gott** resultat hur den egna kroppen fung
redogör eleven **utförligt och nyanserat** för hur den egna kroppen funge
nar **efter samråd** med handledare koordination, styrka och koncentration
med säkerhet grundläggande begrepp och vokabulär i redogörelser och c

Kontinuerlig - oavbrutet, jämnt -
flödande.

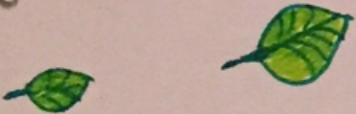
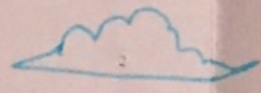
Rörelsevokabulär -
utföra rörelser, ord förråd

Konventioner -
social regel.

Samråd - rådgörande,
diskussion

Anatomi -
kroppsbbyggnad,
figur & fysik.

Spatialt -
utsträckning i
rummet, förmåga
att föreställa sig
längder, ytor o.
kroppar.

Definera dansteknik?
Vad ska ge eleverna möjlighet
att utvecklas?

Vilka kurser kan en läsa flera gånger
med olika innehåll?
Dansteknik 1, Dansteknik 2, Dansteknik 3

eleverna utvecklar fysiska färdigheter

konstnärligt förhållningssätt.

Anatomins begrepp

Ämnets syfte

möjlighet att utveckla

variera rörelsekvantiteter

DANCE

- Hur många poäng ger alla kurser sammanlagt?
- I hur många dansgymnastik ska eleverna lära sig grundläggande dansteknik under kursen Dansteknik 1?

2

Kunskapstaxonomier

Anderson, L. W., Krathwohl, D. R. (Eds.). (2001). A taxonomy for learning, teaching, and assessing. A revision of Bloom's taxonomy of educational objectives. USA: Addison Wesley Longman.

BLOOMS REVIDERADE TAXONOMI			Kognitiva Processer																		
			Minnas		Förstå						Tillämpa		Analysera			Värdera		Skapa			
			Känna igen	Komma ihåg	Tolka	Exemplifiera	Klassificera	Sammanfatta	Dra slutsatser	Jämföra	Förklara	Verkställa	Applicera	Särskilja	Organisera	Tillskriva	Kontrollera	Kritisera	Generera	Planera	Producera
Kunskapsdimensionen	Faktakunskap	Terminologi																			
		Specifika detaljer och delar																			
	Begreppskunskap	Klassificeringar och kategorier																			
		Principer och generaliseringar																			
		Teorier, modeller och strukturer																			
	Procedurkunskap	Ämnesspecifika färdigheter och algoritmer																			
		Ämnesspecifika tekniker och metoder																			
		Kriterier för att avgöra när man ska använda lämpliga metoder																			
	Metakognitiv kunskap	Strategisk kunskap																			
		Kunskap om inlärningsfrågor inkluderat lämplig kontextuell och villkorlig kunskap																			
		Kunskap om sig själv																			

Från mål till uppgift

Typ av kunskap	Nyckelord
Fakta	Identifiera, namnge, definiera, lista, matcha
Förståelse	Förklara, klassificera, summera, förutse, tolk, illustrera
Tillämpning	Demonstrera, uppskatta, separera, skilja
Analys	Differentiera, uppskatta, separera, skilja
Utvärdering	Bedöma, kritisera, jämföra, rättfärdiga, diskriminera
Syntes	Skapa, konstruera, formulera, kombinera, omstrukturera, revidera

Frågor

Typ av kunskap	Fråga
Fakta	Vilket av alternativen (a-d) är ett annat ord för reliabilitet?
Förståelse	Förklara varför reliabiliteten är en förutsättning för validiteten hos ett prov
Tillämpning	Beräkna reliabilitetskoefficienten för fråga X
Analys	Bilden här intill visar en tabell med frågorna A-Ö. Vilka frågor har för låg reliabilitet och borde styrkas eller revideras?
Utvärdering	Fråga Y (bild på fråga Y) har efter utprovning visat sig ha låg reliabilitet. Vilken är den mest sannolika orsaken till detta?
Syntes	Välj tio av frågorna A-Ö (provbeskrivning och utprovningsdata visas) så att de bildar ett prov som har så hög reliabilitet och innehållsvaliditet som möjligt, utifrån det material du har tillgängligt. Motivera dina val

(Ur: Christian Wikström – Konsten att göra bra prov, 2013)

Konkretisera nyckelbegrepp och kvalitetskillnader

- Att **referera** är att skriva om texten med egna ord. Det är att omformulera – att använda författarens tankar och idéer men att skriva det med egna ord. Glöm inte att ange källa.
- Att **citera** är att ordagrant återge text. Då ska det vara citattecken och referenser med sidhänvisning.
- Att **beskriva** innebär att redogöra för det väsentliga i författarens text (del av text) i syfte att ge en helhetsbild.
- Att **resonera** innebär att låta din text och ditt resonemang utgå från en viss författare. Att resonera innebär att jämför denna författares ståndpunkt med andra författares och dina egna. Ta ställning för en viss ståndpunkt och förklara varför du tycker att den är rimlig.

Clarify expectations with rubrics

Undergraduate Research Presentation Rubric

Name _____

Undergraduate research is becoming more important in higher education as evidence is accumulating that clear, inquiry-based learning, scholarship, and creative accomplishments can and do foster effective, high levels of student learning. This curricular innovation includes identifying a concrete investigative problem, carrying out the project, and sharing findings with peers. The following standards describe effective presentations.

Standards	5 - 4 Exemplary	3 - 2 Satisfactory	1-0 Unacceptable	Score	Weight	Total Score
Organization	Has a clear opening statement that catches audience's interest; maintains focus throughout; summarizes main points	Has opening statement relevant to topic and gives outline of speech; is mostly organized; provides adequate "road map" for the listener	Has no opening statement or has an irrelevant statement; gives listener no focus or outline of the presentation		X 2	
Content	Demonstrates substance and depth; is comprehensive; shows mastery of material	Covers topic; uses appropriate sources; is objective	Does not give adequate coverage of topic; lacks sources		X 2	
Quality of conclusion	Delivers a conclusion that is well documented and persuasive	Summarizes presentation's main points; draws conclusions based upon these points	Has missing or poor conclusion; is not tied to analysis; does not summarize points that support the conclusion		X 2	
Delivery	Has natural delivery; modulates voice; is articulate; projects enthusiasm, interest, and confidence; uses body language effectively	Has appropriate pace; has no distracting mannerisms; is easily understood;	Is often hard to understand; has voice that is too soft or too loud; has a pace that is too quick or too slow; demonstrates one or more distracting mannerisms		X 1.5	
Use of media	Uses slides effortlessly to enhance presentation; has an effective presentation without media	Looks at slides to keep on track; uses an appropriate number of slides	Relies heavily on slides and notes; makes little eye contact; uses slides with too much text		X 1.5	
Response to Questions	Demonstrates full knowledge of topic; explains and elaborates on all questions	Shows ease in answering questions but does not elaborate	Demonstrates little grasp of information; has undeveloped or unclear answers to questions		X 1	

Reviewer _____

Grand Total _____

Undergraduate Research Manuscript Rubric

Name _____

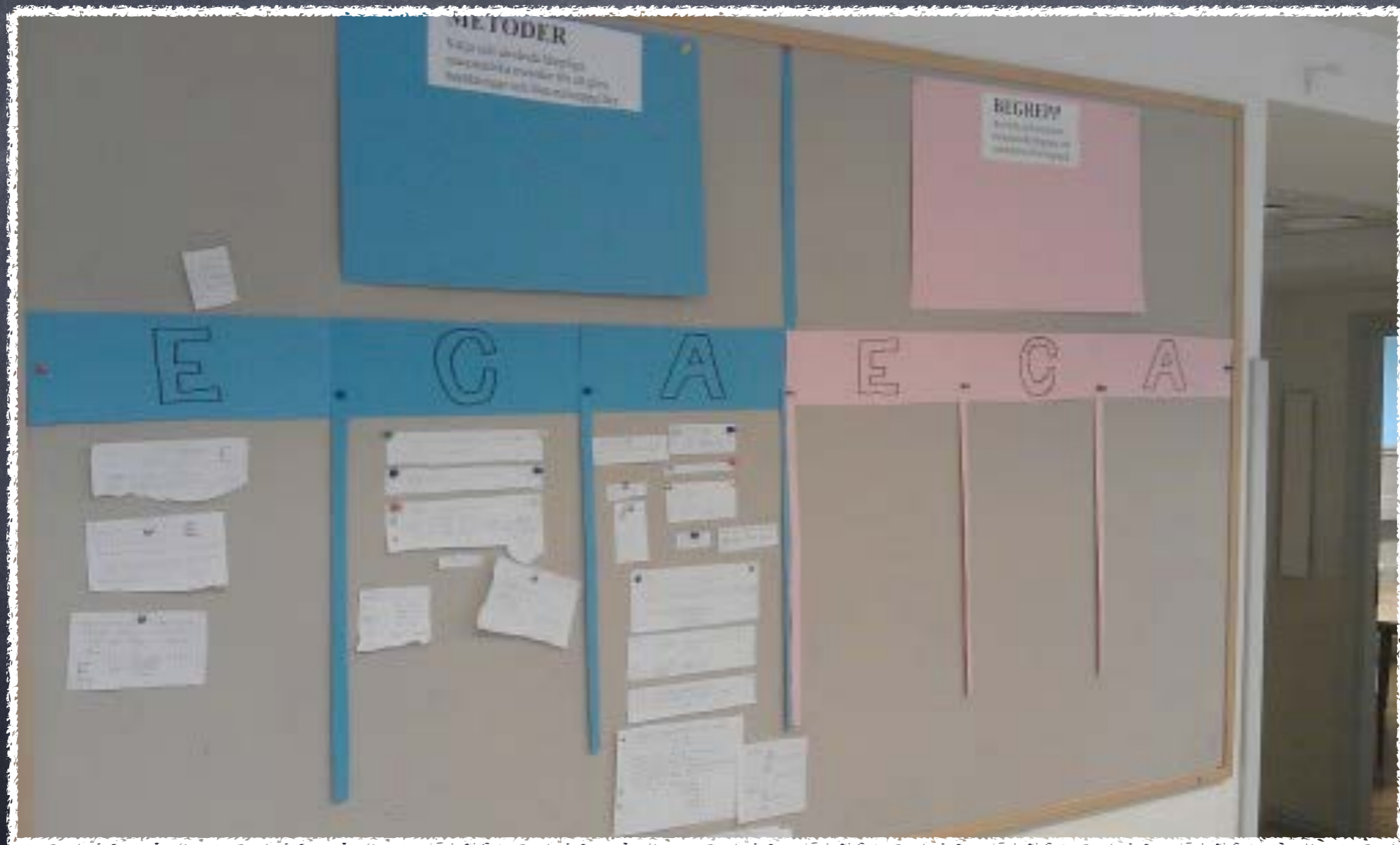
Undergraduate research is becoming more important in higher education as evidence is accumulating that clear, inquiry-based learning, scholarship, and creative accomplishments can and do foster effective, high levels of student learning. This curricular innovation includes identifying a concrete investigative problem, carrying out the project, and sharing findings with peers. The following standards describe effective research manuscripts.

Standards	5 - 4 Exemplary	3 - 2 Satisfactory	1-0 Unacceptable	Score	Weight	Total Score
Abstract	Clearly states problem and question to be resolved; clearly summarizes method, results, and conclusions	Summarizes problem, method, results, and conclusions but lacks some details	Is vague about the problem; does not provide a summary of the whole project		X 2	
Introduction	Provides background research into the topic and summarizes important findings from the review of the literature; describes problem to be solved; justifies the study; explains the significance of the problem to an audience of non-specialists	Provides background research into the topic and describes the problem to be solved	Provides background research into the topic but does not describe the problem to be solved; fails to explain details to non-specialists		X 1	
Problem	Addresses the problem with clarity and a strong rationale/justification	Addresses the problem but lacks details in rationale/justification	Does not clearly address the problem		X1	
Procedure	Presents easy-to-follow steps that are logical and adequately detailed; sampling is appropriate to the problem	Presents most of the steps but lacks in details or explanation of sampling	Misses procedural steps of has steps that are not sequential		X1	
Data and results	Provides complete explanation of data and results	Explains data and results with some aspects lacking detail	Lacks description of data and results		X2	
Conclusion	Presents a logical explanation for findings; addresses recommendations and/or implications for further research or use/application	Presents a logical explanation for findings	Does not adequately explain findings		X2	
Mechanics and documentation	Is free or almost free of errors of grammar, spelling, and writing mechanics; appropriately documents sources	Has errors but they don't represent a major distraction; documents sources	Has many errors that obscure meaning of content or add confusion; neglects important sources or documents few to no sources		X1	

Reviewer _____

Grand Total _____

Skapa väggmatris tillsammans med eleverna

Tommy Lucassi. <http://pedagogstockholmblogg.se/provfrimatematik/2012/10/03/bygg-en-levande-vaggmatris-med-elevexempel/>

Återkoppla mot betygen

Betygskriterier konkretiserar förväntade studieresultat

Betygskriterier

A	Förklarar uttömmande med ett mycket självständigt resonemang möjliga orsakssamband... och tillämpar med stor säkerhet...
B	Förklarar i stort sett uttömmande med eget resonemang möjliga orsakssamband... och tillämpar med stor säkerhet...
C	Kan förklara hela processen, inklusive vissa av momenten som... Kan tillämpa...
D	Kan förklara de viktigaste delarna i sambandet mellan... Kan tillämpa...
E	Rudimentär förståelse av sambandet mellan... Kan med smärre missförstånd tillämpa...
Fx	Ansats till förklaring med tyngdpunkt på mindre viktiga delar i processen och/eller tillämpar felaktigt metoden...
F	Kan inte förklara sambandet... och tillämpar felaktigt metoden...

Förväntade studieresultat (lärandemål)

Efter genomförd delkurs förväntas studenten kunna

- 1) förklara sambandet mellan X och Y
- 2) tillämpa metoden Z

Tydliga kriterier, tydligare feedback

Individuell feedback/motivering efter examination

- "Sara, ditt projektarbete fick betyget VG därför att..."
- "William du får VG därför att du i din tentamen visar att du kan... och... med en god förmåga att..."
- "Reza, din uppsats är... och får därför G. För ett högre betyg skulle ... ha behövts, jämte..."
- "Lisa du får G därför att du i ditt arbete visar att du kan ... Därtill har du..."
- "Ditt projektarbete fick betyget U därför att..."
- "Kim, ditt arbete har inte..., vilket motiverar betyget U i det här läget. Vid omprovet bör du..."

Betygskriterier

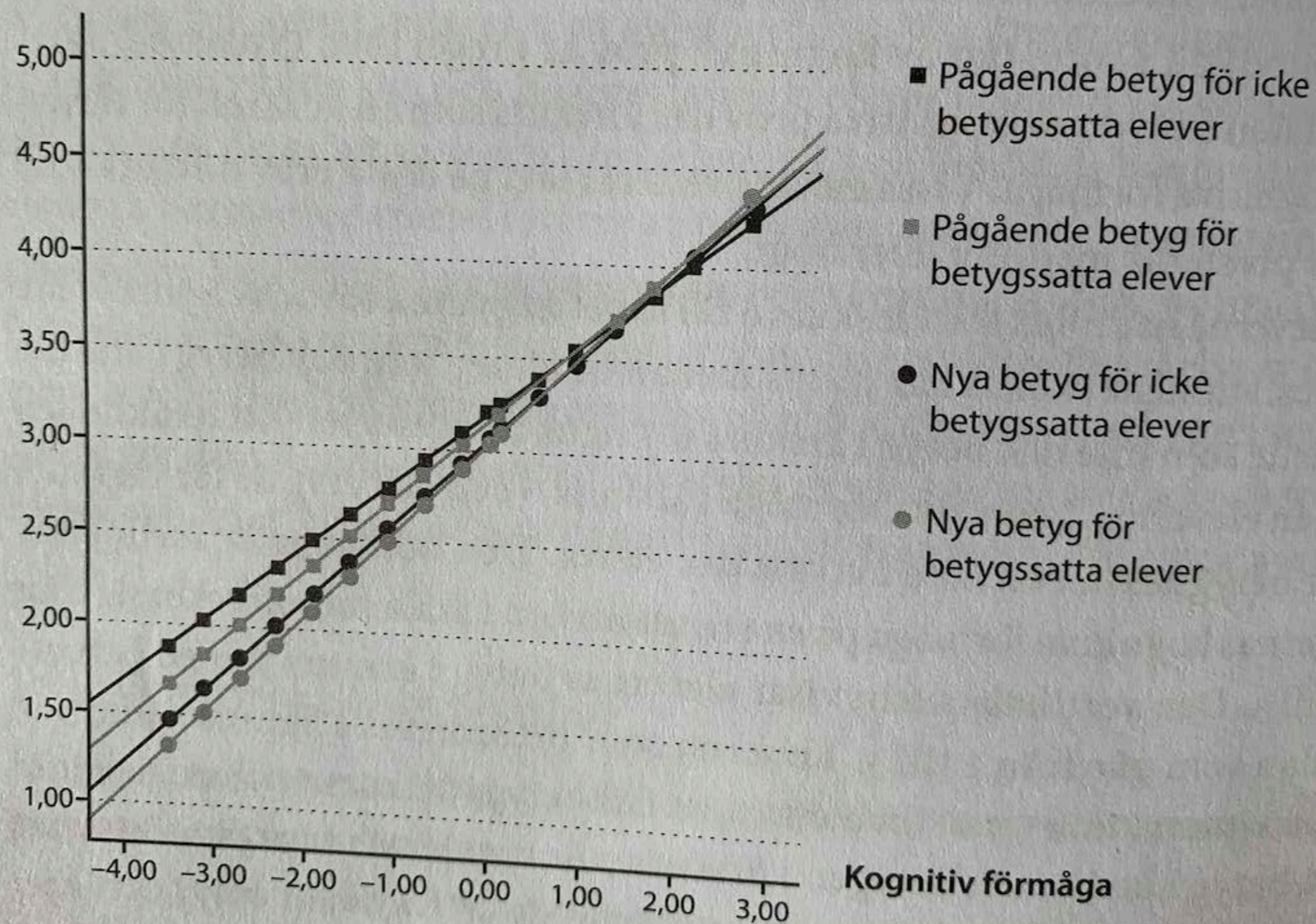
- "För VG krävs att studenten kan ... och ... med kvaliteten ..."
- "För G krävs att studenten kan ... och ... med kvaliteten ..."
- "U ges vid ett eller flera av följande tillkortakommanden: ..."

Allt använda betyg som resultat

- Motiverar betyg eleverna?
- Hur använder lärare information om elevers kunskaper för skolutveckling

Betyg och prestation (Klapp 2015)

Betyg i årskurs 7

Figur 2.1 Figuren visar att lågpresterande elever (låg kognitiv förmåga) som fick betyg i årskurs 6 får lägre betyg i årskurs 7 än lågpresterande elever som inte fick betyg i årskurs 6.

Stress

Tabell 6.4 "Hur ofta känner du dig stressad på grund av ...?" Andel elever i årskurs 4–6 i procent.

	Varje dag	En eller flera ggr i veckan	En eller flera ggr i månaden	Mer sällan	Aldrig	Vet inte
... läxor	8	20	17	29	22	4
... läxförhör eller prov	8	19	21	32	16	5
... för lite tid mellan lektionerna	7	10	8	21	46	8
... fritidsintressen/ fritidsaktiviteter	4	8	7	18	57	6
... betyg*	16	14	21	27	19	3

* Endast elever i årskurs 6 har besvarat frågan.

COR-Teori (Conservation of Resources Stress Theory)

- Elever upplever stress när de förlorar resurser eller inte utvecklar dem trots ansträngning. Resurser är egenskaper som anses viktiga i en grupp. T.ex. vara duktig i skolan.
- Att förlora en resurs betyder mer än att vinna en. Detta kallas negativ bias. Människor tillskriver oftast negativ information större betydelse än positiv.

Andra teoretiska perspektiv på prestationrelaterad stress

Varför har den psykiska ohälsan ökat bland barn och unga i Sverige? (Folkhälsomyndigheten 2018)

Det finns ett antal teoretiska utgångspunkter för hur skolrelaterade faktorer kan påverka individens hälsa: teorin om self-efficacy, krav-kontroll-stöd-modellen och ansträngnings-belöningsmodellen, teorin om självbestämmande och teorin om locus of control.

Systematisk resultatuppföljning

	Brinkskolan, F-6 i	Byleskolan, F-6 i	Byängsskolan, F-9 i	Capellaskolan, F-9 i	Drakskeppsskolan, F-5 i
Allmänna fakta					
Antal elever (År 2018) ▼	342	502	722	38	204
Elever per lärare (År 2018) ▼	20,1	16,5	18,2	8,6	16,7
Andel behöriga lärare (År 2018) ▼	<div style="width: 83,4%;">83,4 %</div>	<div style="width: 84,9%;">84,9 %</div>	<div style="width: 81,2%;">81,2 %</div>	<div style="width: 65,4%;">65,4 %</div>	<div style="width: 89,3%;">89,3 %</div>
Föräldraenkät åk 3 och 6 (andel positiva svar)					
Mitt barn är tryggt i skolan (År 2018) ▼	<div style="width: 93%;">93%</div>	<div style="width: 94%;">94%</div>	<div style="width: 100%;">100%</div>	Värde saknas	<div style="width: 96%;">96%</div>
Mitt barn är med och planerar sitt skolarbete (År 2018) ▼	<div style="width: 59%;">59%</div>	<div style="width: 52%;">52%</div>	<div style="width: 43%;">43%</div>	Värde saknas	<div style="width: 56%;">56%</div>
Jag kan rekommendera mitt barns skola (År 2018) ▼	<div style="width: 82%;">82%</div>	<div style="width: 88%;">88%</div>	<div style="width: 87%;">87%</div>	Värde saknas	<div style="width: 81%;">81%</div>
Mitt barn har kompetenta lärare (År 2018) ▼	<div style="width: 89%;">89%</div>	<div style="width: 88%;">88%</div>	<div style="width: 87%;">87%</div>	Värde saknas	<div style="width: 89%;">89%</div>
Elevenkät åk 3 och 6 (andel positiva svar)					
Jag känner mig trygg i skolan (År 2018) ▼	<div style="width: 86%;">86%</div>	<div style="width: 93%;">93%</div>	<div style="width: 92%;">92%</div>	Värde saknas	<div style="width: 97%;">97%</div>
Jag är med och planerar mitt eget skolarbete (År 2018) ▼	<div style="width: 66%;">66%</div>	<div style="width: 71%;">71%</div>	<div style="width: 62%;">62%</div>	Värde saknas	<div style="width: 76%;">76%</div>

Analysera skillnader – mellan skolor, ämnen, kön, etnicitet, utb. bakgrund etc

Skolverket

Grundskolan - Slutbetyg per ämne i årskurs 9

Läsåret 2016/17

Visar uppgifter för: [skolenheten Byängsskolan, enskild huvudman](#)

ANALYSSTÖD

EXCEL

Genomsnittlig betygs-poäng och andel (%) med betyg A-E per ämne, för elever i årskurs 9 med betyg enligt det mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet

Ämne	Totalt	Antal elever		Betygs-poäng	Totalt Andel (%) med A-E	Flickor		Pojkar	
		Flickor	Pojkar			Betygs-poäng	Andel (%) med A-E	Betygs-poäng	Andel (%) med A-E
Bild	74	42	32	15,9	100,0	17,3	100,0	14,1	100,0
Engelska	74	42	32	17,1	100,0	17,1	100,0	17,1	100,0
Hem och konsumentkunskap	74	42	32	16,7	100,0	17,7	100,0	15,3	100,0
Idrott och hälsa	74	42	32	17,0	98,6	16,8	100,0	17,3	96,9
Matematik	74	42	32	14,4	100,0	14,5	100,0	14,3	100,0
Moderna språk, språkval	69	40	29	14,9	98,6	15,4	97,5	14,3	100,0
Modersmål
Musik	74	42	32	16,9	100,0	17,6	100,0	15,9	100,0
Biologi	74	42	32	14,7	98,6	14,9	100,0	14,4	96,9
Fysik	74	42	32	14,6	98,6	14,8	100,0	14,2	96,9
Kemi	74	42	32	14,3	98,6	14,9	100,0	13,4	96,9
Geografi	74	42	32	16,3	100,0	16,8	100,0	15,5	100,0
Historia	74	42	32	16,6	100,0	17,1	100,0	15,9	100,0
Religionskunskap	74	42	32	15,6	100,0	16,0	100,0	15,1	100,0
Samhällskunskap	74	42	32	16,7	100,0	17,1	100,0	16,1	100,0
Slöjd	74	42	32	16,7	100,0	17,7	100,0	15,3	100,0
Svenska	74	42	32	15,9	100,0	16,8	100,0	14,8	100,0
Teknik	74	42	32	14,7	100,0	14,8	100,0	14,7	100,0

Var observant på spretiga profiler

Skolverket

Grundskolan - Slutbetyg per ämne i årskurs 9

Läsåret 2016/17

Visar uppgifter för: [skolenheten Helleborusskolan, enskild huvudman](#)

ANALYSSTÖD

EXCEL

Genomsnittlig betygspoäng och andel (%) med betyg A-E per ämne, för elever i årskurs 9 med betyg enligt det mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet

Ämne	Totalt	Antal elever		Totalt		Flickor		Pojkar	
		Flickor	Pojkar	Betygs- poäng	Andel (%) med A-E	Betygs- poäng	Andel (%) med A-E	Betygs- poäng	Andel (%) med A-E
Bild	37	10	27	10,5	64,9	9,5	..	10,9	66,7
Engelska	37	10	27	11,5	81,1	10,0	..	12,0	81,5
Hem och konsumentkunskap	37	10	27	9,5	59,5	9,5	59,3
Idrott och hälsa	37	10	27	11,8	70,3	12,0	70,4
Matematik	37	10	27	9,6	75,7	8,3	..	10,1	77,8
Moderna språk, språkval
Modersmål
Musik	37	10	27	7,0	40,5	7,1	40,7
Biologi	37	10	27	9,0	70,3	5,8	..	10,4	77,8
Fysik	37	10	27	5,6	40,5	2,8	..	6,8	48,1
Kemi	37	10	27	5,8	43,2	3,3	..	6,9	48,1
Geografi	37	10	27	7,8	56,8	7,5	..	8,0	55,6
Historia	37	10	27	9,6	73,0	9,7	74,1
Religionskunskap	37	10	27	8,2	59,5	7,5	..	8,5	59,3
Samhällskunskap	37	10	27	9,4	73,0	9,2	74,1
Slöjd	37	10	27	12,1	62,2	12,0	..	12,1	55,6
Svenska	37	10	27	10,0	75,7	10,5	..	9,8	74,1
Teknik	37	10	27	7,7	48,6	7,3	..	8,0	48,1

Vem har nytta av vilka resultat?

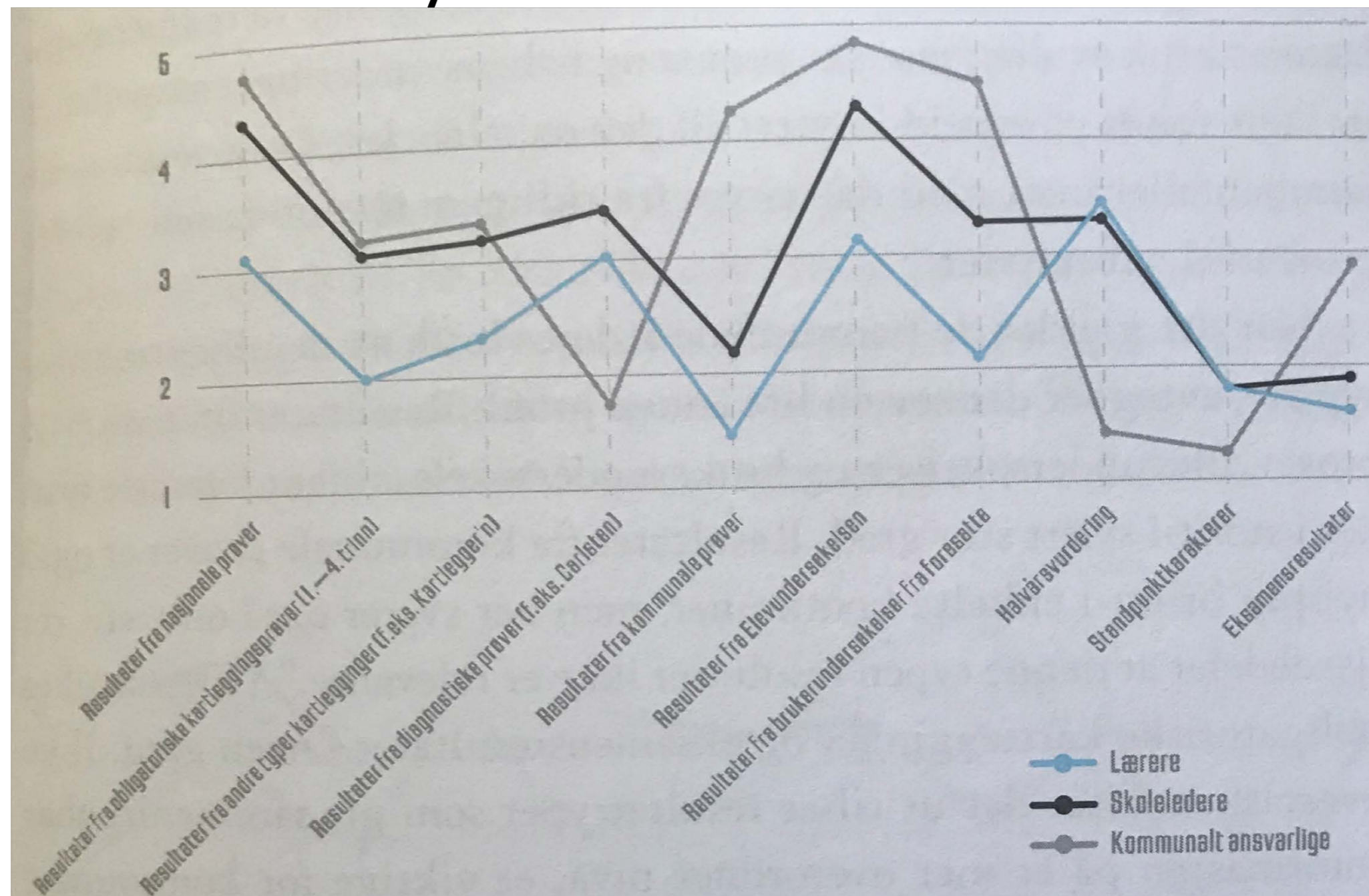
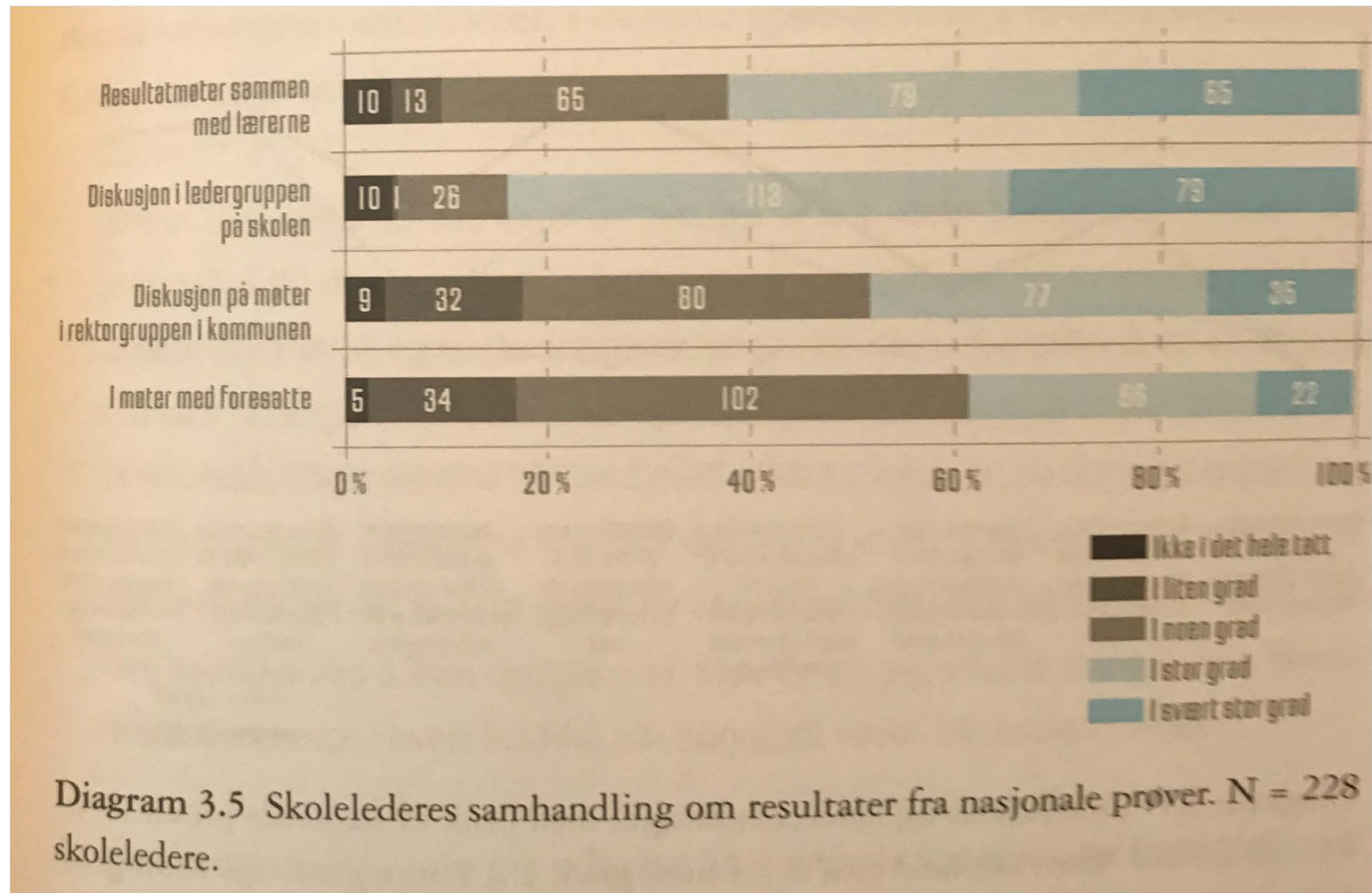
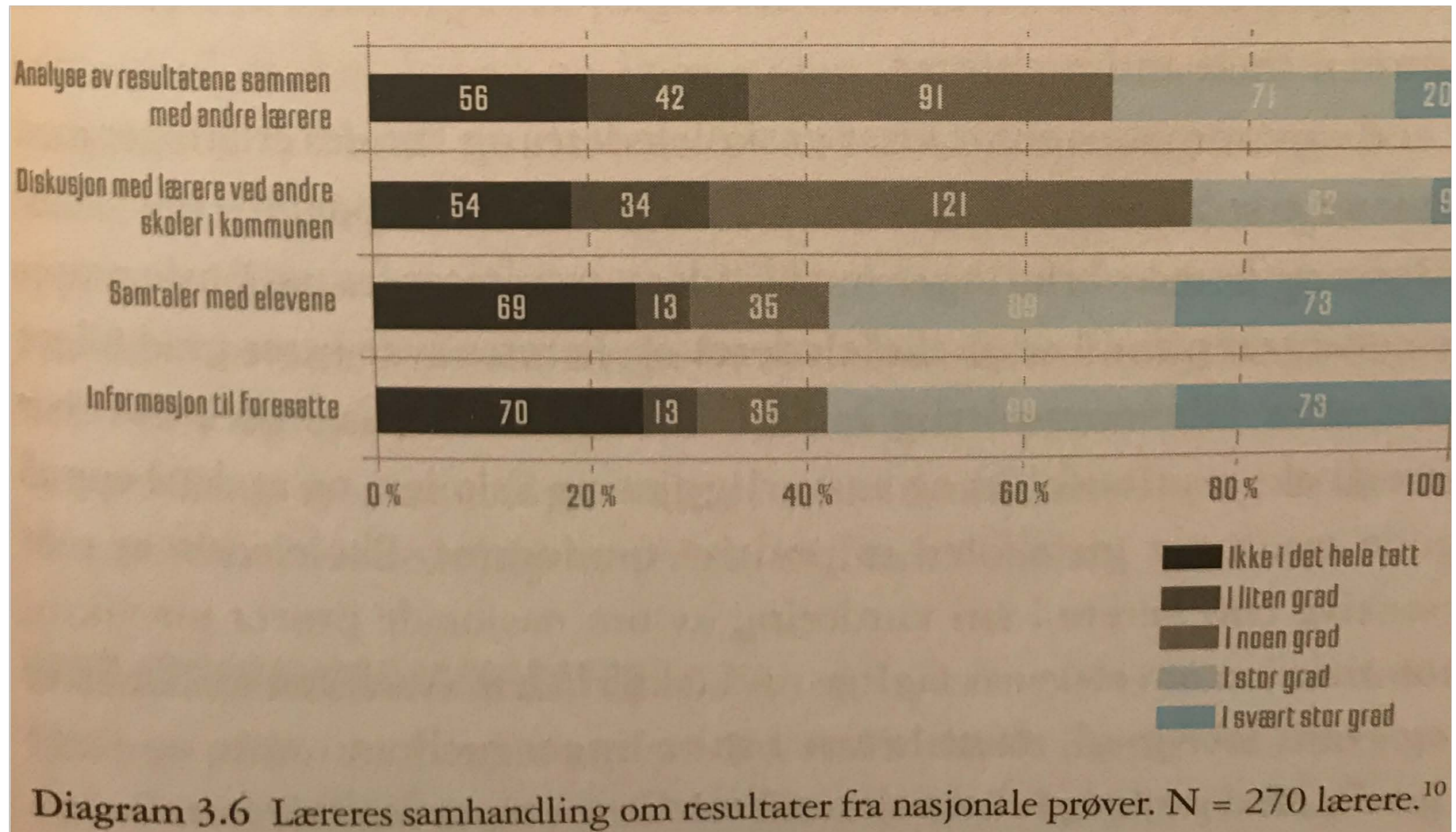

Diagram 3.1 Ulike aktørers bruk av resultater for å vurdere skolens kvalitet (Svar-kategorier: 1 = Ikke i det hele tatt, 2 = I liten grad, 3 = I noen grad, 4 = I stor grad, 5 = I svært stor grad). N = 277–283 lærere, 450–465 skoleledere, 44 kommunale ledere.⁸

Skolledare analyserar oftare resultat tillsammans än vad lärare gör (i Norge)

Skolledare analyserar oftare resultat tillsammans än vad lärare gör (i Norge)

- A study by Bosch, Espin, Chung and Saab (2017) showed that, although, teachers may be good at understanding what assessment data reveal (i.e., to read the data), they often failed to link the data to instruction, that is, what the student should practice, and what the teaching should consist of.

- A study by Zeuch, Förster and Souvignier (2017) showed that teachers tend to skip much of assessment information when being provided thorough assessments data, and focused more on how student achievements were related to grades, rather than to focus on how to structure the information into instructional needs.

Betyggen i Europa

Vad är det vi jämför när vi pratar mål och resultat? Vad är t.ex. ett betyg internationellt sett?

Kollegium gör bedömningen och sätter betyg (Belgien), eller *advisory board* med lärare och rektor som föreslår hur eleven ska gå vidare och skriver ut lämplighetsintyg (tex Holland)

Examensprov avgör betyget (UK).

Kvalitativ betygsbok fram till högstadiet då samlingsbetyg delas ut (Bulgarien, Cypern), sk. *School leaving certificate*.

I vissa länder får skolor själv bestämma när och hur betygen ges. Avgångscertifikat tycks mest indikera att man lämnat skolan med godkända resultat (Tjeckien, Island).

Personal skills book (Frankrike).

Portfölj istället för betyg kombinerat med externt test (Liechtenstein) (*primary school* slutar i åk 5).

I några länder, som tex Litauen, är betyg det som avgör om man får flytta upp en klass eller gå om.

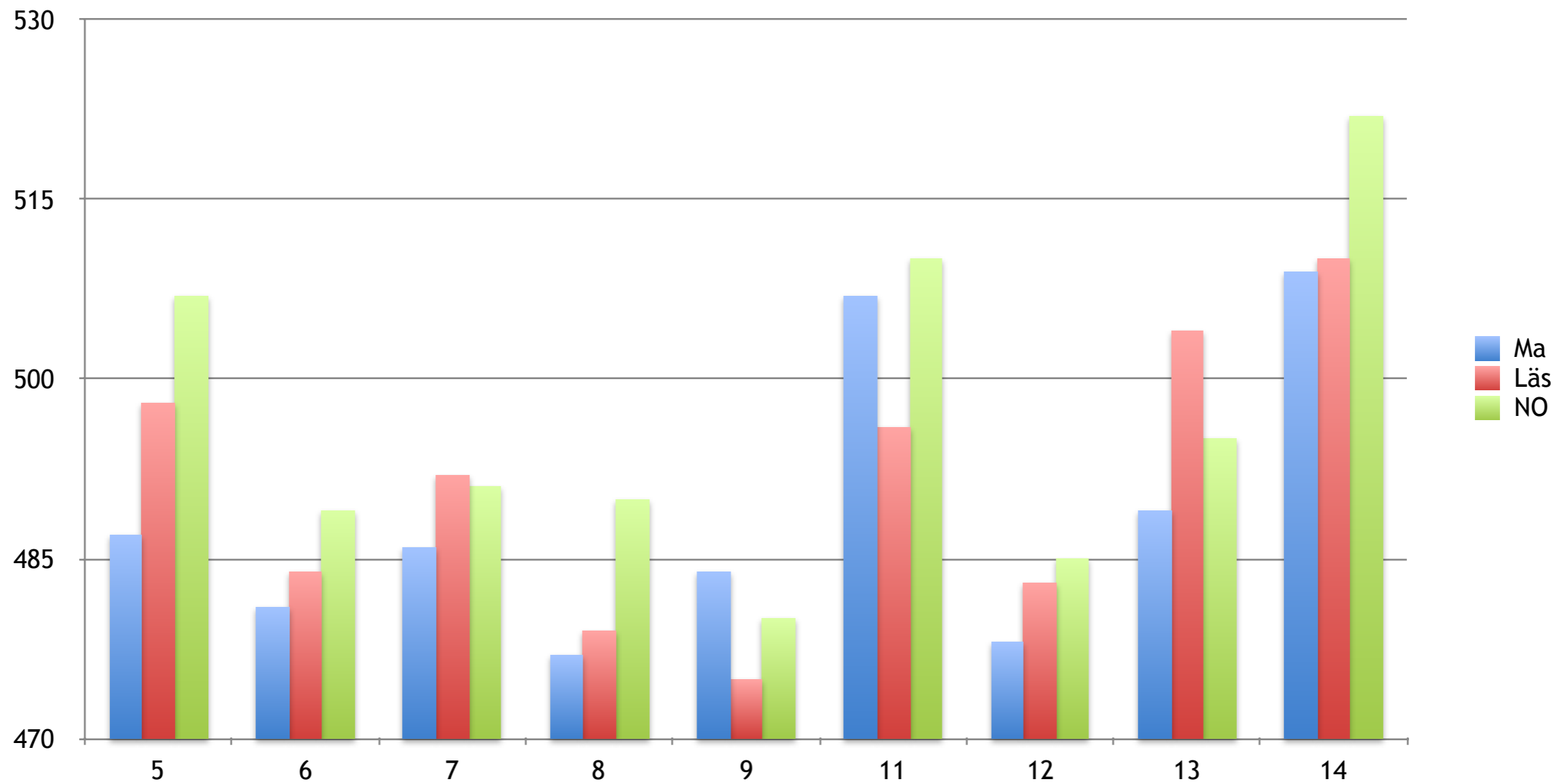
Formativa bedömningscykler med portfolio (Luxemburg).

I några länder, som Polen, får man inte flytta upp från 4-5 om man har för många underkända betyg. Eleven kan räddas av ett examenstest men är inte det bra blir det kvarsittning ett år.

Betygen i Europa

Ålder 5	1 land: Nordirland
Ålder 6	9 länder: Cypern, England, Frankrike, Ungern, Italien, Polen, Rumänien, Wales, Österrike
Ålder 7	4 länder: Belgien (franska), Luxemburg, Turkiet, Tyskland (i flertalet delstater)
Ålder 8	3 länder: Grekland, Malta, Slovenien
Ålder 9	2 länder: Portugal, Slovakien,
Ålder 10	
Ålder 11	2 länder: Lichtenstein, Litauen
Ålder 12	1 land: Sverige
Ålder 13	1 land: Norge
Ålder 14	2 länder: Danmark, Finland*
Ej redovisat (12): Belgien (flamländska), Belgien (tyska), Bulgarien, Estland, Irland, Island, Kroatien, Lettland, Nederländerna, Skottland, Spanien, Tjeckien.	
* I Finland varierar tidpunkten för första betygen lokalt, se beskrivning nedan.	

Sambandet betygsålder och PISA- resultat

Faktorer som påverkar ett lands syn på mål, resultat och bedömning

- föreställningar om vad som utgör lärande;
- tron på tillförlitligheten och giltigheten av resultaten av olika verktyg ;
- förtroendet för objektivitet och formell testning/bedömning;
- en preferens för och tillit till numeriska data;
- förtroende för bedömningar genomförda av sina barns lärare;
- förtroende för bedömning och lärares integritet som helhet;
- tron på värdet av konkurrens mellan elever;
- tron på värdet av konkurrens mellan skolor - marknadsstyrning av utbildning;
- tron på att externa bedömningar är ett lämpligt mått på skolans effektivitet;
- rädsla för nationell ekonomisk nedgång och föreställningen att utbildning är avgörande för samhällets ekonomiska tillväxt;
- tron på att nyckeln till skolornas effektivitet är stark toppstyrning.

De svenska betygens vidgade sammenhang som resultat

Elevutvärdering:

Formativ bedömning
IUP mm
Betyg
Lärares prov/uppgifter
Nationella prov

Utvärdering skolhuvudmän:

Statistik (Skolverket, SCB)
Jämförelsetal (Skolverket)
SIRISA/SALSA (Skolverket)
Tillsyn, kvalitetsgranskning
(Skolinspektionen)
Utvärdering genom uppföljning, UGU
(Göteborgs universitet)
Systematisk kvalitetsarbete (Skolhuvudmän)
Kommunal tillsyn och revision

Öppna jämförelser (SKL)

Bästa skolkommunen (Läraryrket)
Utmärkelsen Bättre skola (SIQ)
Kvalitet i välfärden (Svenskt näringsliv)
Skolkollen (DN)

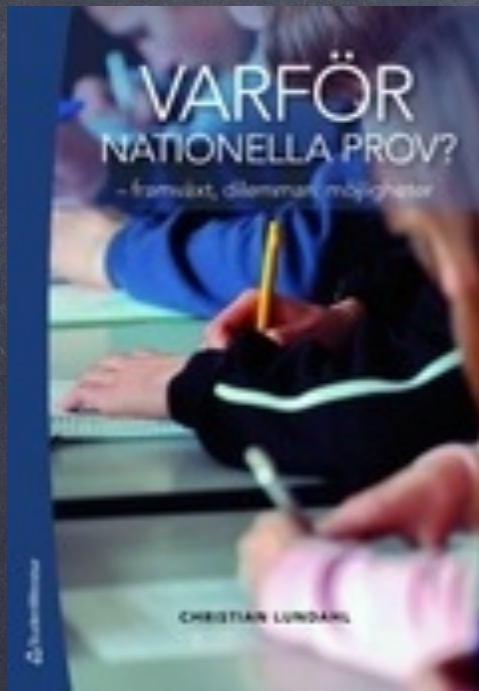
Systemutvärdering:

Nationella utvärderingar (Skolverket)
Effekter av reformer och åtgärder inom
utbildning (IFAU)
Råd för utvärdering av skolan (förslag I SOU
2014:12)
Granskning av offentlig förvaltning
(Statskontoret)
Effektivitetsrevision (riksrevisionen)

PISA (OECD), PIRLS (IEA), TIMSS (IEA), ESLC
(EU), TALIS (OECD), Education at a Glance
(OECD), Key Performance Indicators (EU)

Tack för er
uppmärksamhet!

Lästips

Följ även min blogg: www.skoloverstyrelsen.se